

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl jako soud odvolací v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Hany Lojkáskové a soudců JUDr. Blaženy Škopkové a Mgr. Vladimíra Soukupa ve věci

žalobce: **nezl. V [redacted] V [redacted]**, narozený dne [redacted]
bytem [redacted]
zastoupený zákonnou zástupkyní G [redacted] V [redacted] nar. dne [redacted]
bytem [redacted]
právně zastoupený advokátem Mgr. Bc. Filipem Schmidtem, LL.M.
sídlem Ovenecká 78/33, 170 00 Praha 7

proti
žalované: **Základní škola [redacted]**
[redacted]
[redacted]
zastoupená advokátem Mgr. Bc. Tomášem Kasalem, LL.M.
sídlem Kutnohorská 43, 280 02 Kolín I

o diskriminaci a o náhradu škody

o odvolání žalobce proti rozsudku Okresního soudu v Kolíně ze dne 26. června 2018, č.j. 12 C 447/2015-249 ve znění opravného usnesení ze dne 14. února 2019, č.j. 12 C 447/2015-287

takto:

I. Rozsudek soudu I. stupně se v napadených věcných výrocích I., II., III. a IV. potvrzuje.

II. V závislém nákladovém výroku V. se rozsudek soudu I. stupně mění tak, že zákonná zástupkyně žalobce G [redacted] V [redacted], nar. [redacted] bytem [redacted] je povinna nahradit žalované náklady v celkové výši 198 295 Kč do 30ti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalované.

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Kazetská

III. Zákonná zástupkyně žalobce G ■■■■■ V ■■■■■ nar. ■■■■■ bytem ■■■■■ je povinna nahradit žalované náklady odvolacího řízení v celkové výši 48 659 Kč do 30ti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalované.

Odůvodnění:

1. Ve shora označené věci se žalobce prostřednictvím své matky jako zákonné zástupkyně žalobou ze dne 30. 11. 2015 domáhal, aby žalované byla uložena povinnost zaslat mu písemnou omluvu za diskriminaci, a zaplatit mu do 30 dní od právní moci rozsudku k rukám právní zástupkyně žalobce náhradu škody za hrazení přiměřené úpravy v přístupu ke vzdělávání ve výši 165 880 Kč a částku 65 000 Kč jako odškodnění za újmu způsobenou diskriminačním jednáním.
2. Podáním ze dne 24. 2. 2016 žalobce změnil žalobní návrh tak, že se domáhá, aby soud vydal rozhodnutí ve znění: „Konstatuje se, že se žalovaná dopustila porušení práva žalobce na rovné zacházení z důvodu nezajištění bezplatného vzdělávání, odepření bezplatné přiměřené úpravy osobě se zdravotním postižením a obtěžování. In eventum: Jako eventuelní petit navrhuje, aby soud v případě neprokázání všech tří bodů konstatování porušení práva, což je 1) nezajištění bezplatného vzdělávání, 2) odepření bezplatné přiměřené úpravy, 3) obtěžování, rozhodl tak, že vypustí ty body, které nebyly shledány, a rozhodne zkrácenou verzí uvedeného návrhu o konstatování porušení práva. Žalovaná je povinna zaslat žalobci písemnou omluvu za diskriminaci ve znění: „Vážení V ■■■■■ V ■■■■■ omlouváme se za diskriminaci, které jsme se dopustili tím, že jsme pro Vaše vzdělávání nezajistili inkluzivní prostředí ani bezplatnou přiměřenou úpravu, na které máte právo.“; a to do 30 dní od právní moci rozsudku. Žalovaná je povinna uhradit vyčíslenou náhradu škody za hrazení přiměřené úpravy v přístupu ke vzdělávání, a to ve výši 165 880 Kč, a to do 30 dní od právní moci rozsudku k rukám právní zástupkyně žalobce. Žalovaná je povinna žalobci uhradit částku 65 000 Kč jako odškodnění za újmu způsobenou diskriminačním jednáním, a to do 30 dní od právní moci rozsudku k rukám právní zástupkyně žalobce.“
3. K další změně žalobního návrhu došlo podáním ze dne 17. 5. 2017 v části týkající se omluvy tak, že je žádáno, aby žalované byla uložena povinnost zaslat žalobci písemnou omluvu za diskriminaci ve znění: „M ■■■■■ V ■■■■■, omlouváme se za trápení, které jsme Ti způsobili diskriminačním postupem školy.“; a to do 30 dní od právní moci rozsudku. Tato změna žalobního návrhu byla připuštěna usnesením soudu I. stupně vyhlášeném při jednání konaném dne 23. 5. 2017.
4. Nakonec byl žalobní návrh změněn v písemném závěrečném návrhu žalobce ze dne 21. 6. 2018 tak, že se navrhuje, aby soud vydal tento rozsudek: „I. Žalovaná se dopustila porušení práva žalobce na rovné zacházení z důvodu nezajištění bezplatného vzdělávání, odepření bezplatné přiměřené úpravy osobě se zdravotním postižením a obtěžování. In eventum: a) Žalovaná se dopustila porušení práva žalobce na rovné zacházení z důvodu nezajištění bezplatného vzdělávání. In eventum: b) Žalovaná se dopustila porušení práva žalobce na rovné zacházení z důvodu odepření bezplatné přiměřené úpravy. In eventum: c) Žalovaná se obtěžováním žalobce dopustila porušení práva žalobce na rovné zacházení. II. Žalovaná je povinna zaslat žalobci písemnou omluvu za diskriminaci ve znění: V ■■■■■ omlouváme se trápení, které jsme Ti způsobili diskriminačním postupem školy., a to do 30 dní od právní moci rozsudku. III. Žalovaná je povinna uhradit vyčíslenou náhradu škody za hrazení přiměřené úpravy v přístupu ke vzdělávání, a to ve výši 165 880 Kč, a to do 30 dní od právní moci rozsudku k rukám právní zástupkyně žalobce. IV. Žalovaná je povinna žalobci uhradit částku 65 000 Kč jako odškodnění za újmu způsobenou diskriminačním jednáním, a to do 30 dní od právní moci rozsudku k rukám právní zástupkyně žalobce.“
5. Podle žalobních tvrzení je žalobce dítětem s lehkým mentálním postižením, dětským autismem. Od 1. třídy, do níž nastupoval 1. 9. 2011, navštěvoval Základní školu v T ■■■■■ (dále jen „ZŠ“). Školským poradenským zařízením mu byl doporučen po celou dobu vyučování asistent pedagoga. Ředitel žalované zažádal v souladu s § 16 odst. 9 zák. č. 561/2004 Sb., školský zákon

Shodu s prvopisem potvrzuje Jana Kazetská

(dále jen „SZ“) o souhlas se zřízením pozice asistenta pedagoga, který od Krajského úřadu Pardubického kraje obdržel spolu s přiznáním příspěvku na financování asistenta pedagoga ve výši 0,5 úvazku. Protože příspěvek nepostačoval k pokrytí celé mzdy asistenta pedagoga, do 1. 7. 2012 ji dorovnávalo dílem město T [redacted] nad [redacted] a dílem úřad práce. Po ukončení této podpory, tj. od 1. 7. 2012, vyzvala škola k financování zbývajících úvazku asistenta zákonné zástupce žalobce. Z vyjádření zákonné zástupkyně žalobce i zprávy České školní inspekce vyplývá, že závazek podílet se na financování asistenta pedagoga ze strany zákonné zástupkyně byl podmínkou možnosti žalobce docházet do ZŠ. Zákonná zástupkyně uzavřela dne 1. 9. 2012 s asistentkou pedagoga J [redacted] M [redacted] u smlouvu o poskytování osobní asistence podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (dále jen „ZSS“) a zaplatila jí 5 390 Kč v červenci a srpnu 2012, od září 2012 do ledna 2015 částku 5 900 Kč měsíčně, celkem 181 880 Kč. Ve stejném období pobírala příspěvek na péči ve výši 9 000 Kč měsíčně. Jako příspěvek na zaplacení osobní asistence také dostala od nadace Cesta životem bez bariér, z.s. příspěvek ve výši 16 000 Kč. J [redacted] M [redacted] působila jako zaměstnankyně školy a pedagogická pracovníce na plný úvazek a ve třídě žalobce působila ve vztahu ke dvěma žákům, kromě žalobce také k J [redacted] H [redacted], jehož zákonní zástupci se na jejím financování nepodíleli. Z činnosti osobní asistence vykonávala jen několikrát do měsíce doprovod žalobce do nebo ze školy, v maximálním čase 10 hodin měsíčně. Komunikace zákonné zástupkyně s ředitelem se stávala postupně nepřijemnou až nepřátelskou. Z vyjádření zákonné zástupkyně lze vyčíst neochotu ředitele řešit speciální vzdělávací potřeby žalobce. Ten si doma opakovaně stěžoval na nepřátelské chování asistentky, která na něho křičela a ponižovala ho, podle jeho výpovědi se jí bál a docházka do školy mu proto způsobovala úzkost a stres. Na opakované stížnosti matky ředitel nereagoval. Během školního roku 2014/2015 docházelo ke zhoršování psychického stavu žalobce především kvůli nepřátelskému prostředí a proto, že individuální vzdělávací plán nebyl přizpůsoben jeho vzdělávacím potřebám a on tak nezvládal učivo 4. třídy. Zákonná zástupkyně podala dne 17. 12. 2014 k rukám ředitele písemnou žádost o úpravu individuálního vzdělávacího plánu. Ta byla ředitelem školy zamítnuta. Z důvodu zhoršujícího se stavu byl žalobce hospitalizován v Thomayerově nemocnici v Praze na dětské psychiatrii. Dne 18. 11. byla k rukám ředitele doručena výzva, již se žalobce domáhá náhrady škody a nemajetkové újmy do 27. 11. 2015, ovšem bezvýsledně.

- Podle žalobní argumentace svědčí žalobci svědčí podle čl. 33 Listiny základních práv a svobod (dále jen „LZPS“) i mnoha mezinárodních úmluv, které ČR ratifikovala, právo na inkluzivní vzdělávání, tj. na vzdělávání v běžné škole v místě bydliště společně s ostatními vrstevníky bez ohledu na zdravotní postižení za pomoci přiměřených úprav. Za právo na bezplatné vzdělávání nelze považovat právo „mít vše zadarmo“, a tak lze připustit platby za jisté součásti vzdělávání. Je však nutné velmi pečlivě dbát principu nediskriminace. Není možné určit, že určitá skupina dětí je bude mít částečně zpoplatněné; o to méně tak lze udělat ve vztahu k dětem patřícím ke zvláště zranitelné skupině, která byla vystavena dlouhodobému vylučování ze společnosti a marginalizaci. Naopak takový status dává osobě s postižením právo na zajištění pozitivních opatření, která její znevýhodnění pomohou vyrovnat, např. v podobě asistenta pedagoga. Osobní asistenci provádí pracovník v sociálních službách podle § 39 ZSS. Slouží k zajištění fyzické a psychické soběstačnosti osoby s postižením. Cílem osobního asistenta je také ulehčit rodičům dítěte s postižením v jejich péči. Ke stejnému účelu je podle § 7 ZSS určen i příspěvek na péči. Zákonná zástupkyně pobírala příspěvek ve výši 9 000 Kč měsíčně, který je především na léčebné terapie žalobce a odlehčovací služby. Asistent pedagoga je zaměstnancem školy, má zajištěno financování prostřednictvím normativů, příplatků k normativům a dofinancováním krajského úřadu. Podle veřejné ochránkyně práv by asistent pedagoga měl zajistit veškeré úkony, včetně sebeobslužných a zdravotnických, které mimo vzdělávání zajišťuje osobní asistent. Protože asistent pedagoga je úpravou směřující k vytvoření proinkluzivních podmínek ve třídě, ve skutečnosti z jeho zařazení do třídy benefitují všechny děti. J [redacted] M [redacted] vykonávala činnost pomoci žáků při výuce a přípravě na ni ve vztahu k celé třídě včetně 6ti dalších integrovaných dětí s postižením. Nelze tedy interpretovat, že vykonávala činnost osobní asistentky žalobci.

7. Diskriminaci v přístupu ke vzdělávání podle žalobních tvrzení zakazuje zákon č. 198/2009 Sb., o rovném přístupu a právních prostředcích ochrany proti diskriminaci, antidiskriminační zákon (dále jen „ADZ“). Žalobce musel měsíčně za možnost navštěvovat základní školu v místě bydliště platit nemalé částky. Jeho zákonná zástupkyně sice platila asistentku pedagoga formou smlouvy o osobní asistenci, ve skutečnosti se však jednalo o způsob, jak legalizovat hrazení části platu J. M. Méně výhodné jednání představuje požadavek ředitele školy financovat část mzdy asistentky pedagoga, kterým byl pro žalobce narušen princip bezplatnosti základního vzdělávání. Ostatní děti ve třídě měly přístup ke vzdělávání ve shodné kvalitě bezplatný, zatímco žalobci bylo právo na bezplatné základní vzdělávání odepřeno. Škola měla povinnost zajistit financování přiměřené úpravy ve formě asistenta pedagoga podle potřeb žalobce z vlastních finančních zdrojů, které k zajištění jeho speciálních vzdělávacích potřeb obdržela. Požadavek, aby zákonní zástupci velkou část mzdy asistentky hradili z vlastních zdrojů formou hrazení osobní asistence, je diskriminace z důvodu odepření přiměřených úprav. Žalobce se stal obětí i nepřímé diskriminace na základě zdravotního postižení podle § 3 odst. 2 ADZ. Navíc zažíval poslední měsíce ve škole úzkost kvůli nepřátelskému postoji své pedagogické asistentky, který se zakládal na důvodu, že žalobce je dítětem s postižením a jeho vzdělávání vyžaduje větší míru individualizace a pozornosti, kterou pracovníci školy pravděpodobně vnímali za zatěžující. Místo podpory se mu dostalo systematického ponižování, křiku, neustávající kritiky a nepřátelství, které měly negativní dopady na jeho psychický stav a vztah ke škole. Jelikož si jako dítě s postižením nemůže vybrat přestup na jinou školu, byl nucen nepřijatelnou situaci snášet, až došlo k jeho psychickému zhroucení a hospitalizaci. Důsledkem tohoto jednání bylo snížení důstojnosti dítěte s postižením. Škola tím porušila § 4 odst. 1 ADZ. Žalobce uplatňuje nároky podle ust. § 10 odst. 1 ADZ v podobě: i) konstatování porušení práva na rovné zacházení, ii) písemné omluvy za diskriminaci žalobce, iii) upuštění od diskriminačního jednání, iv) náhrady škody způsobené diskriminačním jednáním a v) přiměřeného zadostiučnění v penězích. Jeho zákonná zástupkyně musela zaplatit 181 880 Kč za služby, které měly být školou poskytnuty bezplatně. Pokud by škola zajistila přiměřené úpravy ve formě asistenta pedagoga, zákonná zástupkyně žalobce by neměla důvod podepisovat s osobní asistentkou „na oko“ smlouvu o osobní asistenci. Zaplacení této částky je tedy přímým následkem diskriminačního zásahu školy a žalobce má proto nárok se domáhat, aby tento zásah byl odstraněn tak, že mu škola způsobenou škodu nahradí. Žalobci byl na zaplacení pedagogické asistence nadací Cesta životem bez bariér, z.s. poskytnut příspěvek ve výši 16 000 Kč. Po škole tedy žádá náhradu škody ve výši 165 880 Kč. Škoda přitom byla způsobena žalobci, nikoli jeho zákonnou zástupkyní. Asistence totiž byla hrazena z příspěvku na péči, který žalobce dostává jako osoba závislá na péči jiné fyzické osoby podle § 7 ZSS. Oprávněnou z příspěvku je závislá osoba, nikoli osoba pečující. Výši přiměřeného zadostiučnění je nutné stanovit tak, aby byla naplněna satisfakční, reparační i preventivní funkce náhrady nemajetkové újmy.
8. Žalovaná proti žalobě namítla, že žalovaný nárok na náhradu škody nemá žádnou souvislost s diskriminačním jednáním, navíc žalobce není osobou, která předmětné plnění vydala, a žalovaná není subjektem, který by je přijal. Žalovaná proto vznesla námitku nedostatku aktivní i pasivní legitimace ohledně tohoto žalobního nároku. Jedná o nárok vyplývající ze smluvního kontraktu mezi jedním ze zákonných zástupců žalobce a třetí osobou a nemá jakýkoliv vztah k žalované. Žalovaná zásadně odmítá, že by setrvání žalobce u ní bylo podmiňováno úhradou měsíčních plnění. Jeho matce bylo pouze doporučeno, že by mohlo být pro žalobce vhodné nad rámec základních zajištěných potřeb a služeb si zajistit ještě tzv. osobního asistenta, který mj. měl zajišťovat i služby mimo školní výuku i prostory školy, což je hlavní náplň osobního asistenta. Pokud se matka žalobce rozhodla tento nadstandard připlácet a uzavřít smlouvu o osobní asistenci s třetí osobou, jednalo se o svobodné rozhodnutí, které nemůže mít jakékoliv odpovědnostní následky pro žalovanou.

9. Ohledně zbylých nároků žalovaná namítla, že skutková tvrzení o diskriminaci jsou v žalobě uvedena neurčitě a nedostatečně. Žalobce pouze tvrdí, že jeho matka byla údajně nucena hradit část platu asistenta pedagoga, když tuto povinnost jiní rodiče neměli, že se k němu měla asistentka pedagoga chovat nepřátelsky, měl být systematicky ponižován, mělo na něj být křičeno a měl být veřejně kritizován, následkem čehož se měl údajně psychicky zhroutit, a měl být nevhodně obtěžován zaměstnanci školy. Dále jsou v žalobě uváděny názory matky žalobce, která si stěžovala na nepřátelskou atmosféru, avšak pocity matky žalobce nejsou pro věc rozhodné, diskriminace se musí striktně vázat k osobě žalobce a nikoliv k jeho zákonnému zástupci. Prostřednictvím jakékoliv žaloby, neméně žaloby diskriminační, nelze realizovat ekonomické zájmy třetích osob. Druhý zákonný zástupce žalobce má na tento spor diametrálně odlišný názor a v jednání žalované nespaturuje jakékoliv protiprávní jednání, ba naopak její jednání vůči žalobci hodnotí pozitivně. Žalovaná nesouhlasí s tím, že by žalobce přímo či nepřímo diskriminovala, naopak k němu přistupovala nadstandardně, což by mohl být paradoxně vnímáno až na hranici pozitivní diskriminace vůči běžným žákům, kterým se takových služeb a pozornosti nedostávalo. Ostatně ani matka žalobce až do ukončení 3. ročníku neměla proti způsobu vzdělávání žalobce žádné podstatné výhrady, naopak oceňovala přístup zaměstnanců žalované včetně osobní asistentky J. M.
10. Žalovaná upozornila, že v žalobě dochází k záměně pozice a obsahové náplně činnosti tzv. „osobního asistenta“ a „asistenta pedagoga“, jež jsou řešeny samostatnými speciálními právními úpravami. Osobní asistent vykonává činnosti pro konkrétní osobu, zatímco asistent pedagoga vykonává podpůrné pedagogické činnosti ve vztahu k pedagogovi a činnosti s výukou bezprostředně související. Rozhodnutím Krajského úřadu Středočeského kraje byl dán na základě žádosti žalované souhlas se zřízením funkce asistenta pedagoga od školního roku 2011/2012 (jedná se o v té době 1. třídu žalobce) až po současnost, a to vždy na příslušný školní rok. Za období od 1. 9. 2011 do 31. 8. 2012 tak bylo z krajských prostředků zabezpečeno financování této pozice v rozsahu 0,3 úvazku. V rámci školního roku 2012/2013 vydal krajský úřad souhlasné stanovisko k problematice asistenta pedagoga ve 2. třídě, kde byl žákem se zdravotním postižením již nejen žalobce, ale i žák J. H. a došlo k navýšení úvazku na 0,45 v této třídě. Obdobně bylo postupováno i v následujících letech. Od školního roku 2013/2014 došlo ke změně určení výše finančního plnění tak, že místo výše úvazku došlo k přidělení konkrétní částky s navýšením o 1 000 Kč za každého dalšího žáka se zdravotním postižením. Konkrétně pro rok 2013/2014 byla přidělena žalované částka 45 000 Kč, pro rok 2014/2015 částka 53 000 Kč a pro rok 2015/2016 částka 50 000 Kč, při zohlednění toho, že jde o asistenta pedagoga pro 2 žáky. Na období od 1. 9. 2011 do 30. 11. 2011 na základě dohody o vytvoření pracovních příležitostí v rámci veřejně prospěšných prací a poskytnutí příspěvku z 29. 7. 2011 uzavřené mezi Úřadem práce ČR a žalovanou došlo k vytvoření pracovního místa asistenta pedagoga s měsíčním příspěvkem 10 720 Kč. Pro další období však již tato podpora nebyla poskytnuta. V období školní rok 2011/2012 až 2016/2017, při zohlednění finančních prostředků získaných prostřednictvím krajského úřadu i navýšení normativu, docházelo k dofinancování činnosti asistenta pedagoga z vlastních prostředků žalované v celkové výši 227 704 Kč. Je tak nepochybné, že se nejedná o diskriminační jednání žalované vůči žalobci, ale naopak jde minimálně o pozitivní ekonomickou diskriminaci žalobce na úkor třetích osob, kdy aby bylo možno zachovat alespoň dosavadní stav pro 2 žáky se zdravotním omezením, musela to žalovaná ze svých prostředků dofinancovat. I tyto finanční prostředky byly kalkulovány a použity na výkon funkce asistenta pedagoga pro 2 zdravotně znevýhodněné osoby, tedy nikoliv jen pro žalobce, kde jen díky aktivitě žalované bylo toto místo vytvořeno, zajištěno omezené financování ze státního rozpočtu, a navíc i dotované z vlastních prostředků školy. V případě přijetí požadavku matky žalobce na financování plného úvazku z prostředků žalované by škola měla vynaložit dalších 590 653 Kč. Jinak řečeno, aby bylo možno naplnit představy matky žalobce o plném úvazku asistenta pedagoga, musela by žalovaná ze svých prostředků za období 6ti ročníků vynaložit více než 800 000 Kč, což s ohledem na charakter žalované není ekonomicky reálné.

Ovšem ani tyto výdaje a rozsah činnosti nemohou zabezpečovat požadavky na poskytování sociální služby ve prospěch žalobce, jako například dovážení do a ze školy či další činnosti, jak jsou naznačeny v rámci smluvního vztahu uzavřeného mezi matkou žalobce a osobní asistentkou.

11. Žalovaná zdůraznila, že výhrady žalobce na poskytnuté smluvní služby třetí osobou je nutno řešit s touto třetí osobou, žalovaná nebyla poskytovatelem nepedagogických služeb. Co se týká námitek, že druhé handicapované dítě ve třídě nemuselo hradit ničeho a tím bylo zvýhodněno, jedná se o nesprávnou a účelovou interpretaci, neboť služby pro dalšího žáka J. H. byly hrazeny z platu asistenta pedagoga a žádné služby nad rámec, jako v případě žalobce, nebyly v rámci pracovního poměru zajišťovány. Navíc potřeba aktivní pomoci u žalobce a druhého žáka byla diametrálně odlišná, neboť většinu času se asistent pedagoga musel věnovat právě žalobci. Podobné smlouvy uzavírali i rodiče jiných žáků, neboť chtěli svým dětem zajistit nadstandardní podmínky a tento postup je i podle Ústavního soudu ČR ústavně komfortní. Žalovaná ani žádné jiné běžné školské zařízení však nemůže nést náklady za neběžné požadavky a potřeby dítěte s právem na inkluzi. To vše je umocněno tím, že proces inkluze do běžných škol je zatím v rané fázi, kdy z veřejných prostředků nejsou vytvořeny pro školy takové rozpočty, díky nimž by bylo možné zajistit maximum v péči o handicapované děti. Proto ani žalovaná nebyla schopna v rozhodném období zajistit vše na vlastní náklady, avšak pro vyhovění žalobci učinila více než běžná opatření. Žalovaná též upozornila na žalobcův mentální handicap, který mu neumožňuje se zcela relevantně a objektivně vyjádřit, zda se jím tvrzené skutečnosti skutečně staly. Nelze ani vyloučit, že jeho výtky k prostředí ve škole jsou zkreslené, přehnané či dokonce vymyšlené, případně že jde o tvrzení osoby od žalobce odlišné nemající základ ve skutečném stavu. Podle žalované k žalobou popisovaným jednáním vůbec nedošlo. Na psychickém zhroucení žalobce může nést podíl zákonný zástupce. Není tedy prokázána příčinná souvislost mezi dosud neprokázaným negativním jednáním žalované a psychickým zhroucením žalobce.
12. Podle žalované není zjevné, na základě čeho dospěl žalobce k požadované sumě 65 000 Kč. V žalobě cituje několik desítek odborných článků, judikátů a dokonce i judikátů z anglosaského práva, které však, vyjma vysvětlení některých definic, nejsou na tento případ použitelné. Podstatná část žaloby se nevěnuje meritum věci, ale spíše prezentuje právní přehled právního zástupce žalobce. Žalovaná naopak odkazuje na přílehlavý případ řešený v usnesení Ústavního soudu ČR ze dne 18. 3. 2014, sp.zn. II. ÚS 365/14, v němž se stěžovatel s podobným handicapem domáhal stejného plnění. Ústavní soud dospěl k závěru, že nehrazení celého platu asistenta pedagoga není v rozporu s ústavním pořádkem, a upozorňuje, že realizace práva na vzdělání a případné omezení realizace práva a priori nemůže bez dalšího znamenat narušení práva základního. Pokud dojde k hrazení pouze části výdajů, a nikoliv všech za nadstandardní péči při vzdělávání v inkluzi, nejsou tím porušena práva takového žáka, naopak jeho právo na bezplatné vzdělávání je přirozeně materiálně limitováno. V bodě 18 dále ÚS komentuje finanční zapojení rodičů handicapovaného dítěte: „*Jak vyplývá z obsahu ústavní stížnosti, rodiče stěžovatele se rozhodli ve školním roce 2012/2013 hradit část mzdy pedagogického asistenta v částce 2 000 Kč měsíčně z vlastních zdrojů, a to formou daru škole. Ani v této skutečnosti nelze spatřovat porušení článku 33 odst. 2 Listiny, zaručující právo na bezplatné vzdělání v základních školách, neboť se jedná o soukromé rozhodnutí rodičů stěžovatele „příplácet si“ na navýšený úvazek pedagogického asistenta, který dle stanoviska příslušného správního orgánu nebyl v dané situaci v tomto rozsahu již nezbytný...*“. V projednávané věci se ani nejedná o situaci, kdy by rodič tzv. sponzoroval školu, ale jde o rozhodnutí rodiče si „nadstandard“ zajistit formou smluvního závazku s třetí osobou, jehož obsah žalovaná ani nemohla ovlivnit.
13. Žalovaná nesouhlasí ani s nárokem žalobce na omluvu za diskriminace, neboť k žádné diskriminaci nedošlo. Nadto navrhovaný petit výroku o omluvě je i po doplnění na výzvu soudu neurčitý a nejasný a zároveň vnitřně rozporný, neboť žaloba je z velké části konstruována na podkladě špatného chování k žalobci, které mělo podtext v jeho zdravotním handicapu, avšak omluva je směřována pouze na to, že nebyl vzděláván bezplatně.

14. Žalovaná se cítí být velmi zásadně poškozena na svých právech a dobré pověsti pedagogického zařízení, které se dlouhodobě věnuje i osobám s handicapem, oproti jiným školským zařízením, která nemohla či spíše nechtěla pomoci žalobci v jeho vzdělávání a začlenění do kolektivu. Podáním diskriminační žaloby dochází k paradoxnímu stavu, kdy žalobce a žalovaná mají nadstandardní vztahy, ovšem na základě motivů od žalobce odlišné osoby se žalovaná dehonestuje a nepřímou se ohrožují dlouhodobě budované vztahy mezi ní a žalobcem, čímž je způsobena potenciální újma právě jen žalobci, jakožto ryze formálnímu účastníku tohoto řízení.
15. Soud I. stupně napadeným rozsudkem zamítl návrh, aby bylo určeno, že se žalovaná dopustila porušení práva žalobce na rovné zacházení z důvodů nezajištění bezplatného vzdělávání, porušení práva žalobce na rovné zacházení z důvodů odepření bezplatné přiměřené úpravy, eventuelně porušení práva žalobce na rovné zacházení (výrok I.), návrh, aby žalovaná byla povinna zaslat žalobci do 30 dnů tohoto právního rozsudku písemnou omluvu za diskriminaci ve znění „Milý V ■■■■■, omlouváme se ti za trápení, které jsme ti způsobili diskriminačním postupem školy“ (výrok II.), návrh, aby žalovaná byla v téže lhůtě povinna uhradit náhradu škody ve výši 165 880 Kč (výrok III.) a částku 65 000 Kč za újmu způsobenou diskriminačním jednáním (výrok IV.), a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok V.).
16. Podle odůvodnění tohoto rozsudku soud I. stupně z předžalobní výzvy ze dne 18. 11. 2015 zjistil, že právní zástupce žalobce vyzval žalovanou k uhrazení částek 165 880 Kč za škodu způsobenou diskriminačním jednáním a 65 000 Kč jako nemajetkové újmy a požadoval písemnou omluvu nezletilému. Ve výzvě je uvedeno, že klient (nezl. V ■■■■■) byl nucen hradit měsíčně částky za asistenta pedagoga, byl tedy zbaven práva na bezplatné vzdělávání, byla mu odepřena přiměřená úprava a došlo tak k jeho diskriminaci. Součástí výzvy měla být i plná moc, která však soudu nebyla předložena a nelze tak zjistit, kdo byl vlastně klientem, neboť nezletilý sám nemohl plnou moc právnímu zástupci udělit. Ze zprávy pedagogicko-psychologické poradny ze dne 5. 12. 2012 se podává, že žalobce je dítětem s autismem, opožděným vývojem řeči, poruchou aktivity a pozornosti. Ze zprávy ZŠ ze dne 3. 12. 2012 bylo zjištěno, že od 1. 9. 2011 do 31. 8. 2012 bylo poskytnuto na úvazek pedagoga 0,5 úvazku Krajským úřadem pro Středočeský kraj. Chybějící prostředky dotoval Úřad práce ■■■■■ a ■■■■■ jako zřizovatel školy. V červenci a srpnu bylo dopláčeno 5 390 Kč, od srpna 2013 měla být hrazena částka 5 900 Kč. Ze žádosti matky ze dne 12. 5. 2015 bylo zjištěno, že požádala o prošetření postupu ZŠ při vzdělávání nezletilého, požadovala jeho přeřazení do praktické školy nebo úpravu učiva tak, aby byly respektovány jeho limity. Měla výhrady k individuálnímu vzdělávacímu plánu, byla ujistěna pracovníci pedagogicko-psychologické poradny, že tento plán respektuje limity nezletilého, proto jej podepsala. Později bylo zjištěno, že nezletilý nezvládá učivo 3. ročníku. S přeřazením do praktické školy nesouhlasil otec. Nezletilý byl později hospitalizován v Thomayerově nemocnici na dětské psychiatrii, neboť byl údajně přetěžován učivem. Ze zprávy České školní inspekce ze dne 16. 6. 2015, kdy bylo provedeno šetření stížností matky, bylo zjištěno, že žák má diagnostikováno souběžné postižení více vadami, mělo být zohledněno vyučování podle speciálních vzdělávacích potřeb, měla být provedena redukce obsahu učiva. Přestože matka upozorňovala na přetěžování nezletilého, ředitel změnu individuálního vzdělávacího plánu odmítl s tím, že není podepsán druhým zákonným zástupcem. Česká školní inspekce shledala stížnost matky důvodnou, neboť nebyly respektovány potřeby žáka se zdravotním postižením. Stejně tak byla shledána důvodná stížnost na nesprávný postup ředitele při zajištění pedagogické asistence, neboť matka byla nucena přispívat částkou 5 900 Kč na účet asistentky pedagoga.
17. Ze smlouvy o poskytnutí osobní asistence ze dne 1. 9. 2012 bylo zjištěno, že nezletilý prostřednictvím své matky a J ■■■■■ M ■■■■■ uzavřeli smlouvu o osobní asistenci na 1 rok, měsíční odměna osobní asistentky byla ve výši 5 900 Kč. Z potvrzení ČSOB ze dne 10. 6. 2015 bylo zjištěno, že na žádost matky žalobce bylo vydáno potvrzení o provedení plateb z účtu matky ■■■■■ na účet č. ■■■■■ ve výši 5 900 Kč měsíčně v období od 2. 10. 2012 do 27. 1. 2015. Z rozhodnutí Úřadu práce ČR – pobočka v P ■■■■■ kontaktní pracoviště ■■■■■,

ze dne 15. 10. 2014 bylo zjištěno, že nezletilému byl s účinností od 5. 5. 2014 přiznán příspěvek na péči ve výši 9 000 Kč. Z vyjádření Krajského úřadu Středočeského kraje ze dne 1. 6. 2011 se podává, že byl vydán souhlas se zřízením funkce asistenta pedagoga na období od 1. 9. 2011 do 31. 8. 2012 v 1. třídě ve výši 0,3 úvazku, z vyjádření téhož úřadu ze dne 25. 6. 2012, že byl vydán souhlas se zřízením funkce asistenta pedagoga na období od 1. 9. 2012 do 31. 8. 2013 v 2. třídě ve výši 0,45 úvazku pro 2 žáky a v 7. třídě, kde jsou 2 žáci se zdravotním postižením ve výši 0,55 úvazku, z vyjádření téhož úřadu ze dne 14. 4. 2014, že byl vydán souhlas se zřízením funkce asistenta pedagoga na období od 1. 9. 2014 do 31. 8. 2015 pro třídu, kde se vzdělávají 2 žáci se zdravotním postižením, a z vyjádření téhož úřadu ze dne 14. 4. 2015, že byl vydán souhlas se zřízením funkce asistenta pedagoga na období od 1. 9. 2015 do 31. 8. 2016 ve třídě, kde jsou vzděláváni 2 žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Finanční prostředky byly pro období 2013/2014 ve výši 45 000 Kč při počtu 2 žáci ve třídě, pro období 2014/2015 ve výši 53 000 Kč, pro období 2015/2016 ve výši 50 000 Kč. Z přílohy č. 4 ze dne 10. 4. 2012 bylo zjištěno, že ředitel školy stanovil náplň práce asistenta pedagoga pro V [redacted] V [redacted] a J [redacted] H [redacted]: být přítomen se žákem po celou dobu vyučování v prostorách školy, doprovázet žáka na akcích školy, zúčastňovat se akcí ve školní družině, pracovat individuálně se žákem podle individuálního vzdělávacího plánu, zajišťovat vizuální podporu při vyučování, zprostředkovávat pochopení učební látky, pomáhat žákovi v orientaci ve školní budově, na pracovní ploše při úpravě pomůcek, zprostředkovat komunikaci mezi žákem a učitelem, spolužáky a pracovníky školy, pomáhat s nácvikem komunikace a interpersonálních vztahů, pomáhat se orientovat v sociálních vztazích kolektivu, rozvíjet komunikační schopnosti žáka, monitorovat pracovní vypětí a zajistit funkční relaxaci, pomáhat v adaptaci řešení problémů, zajistit pro žáka pocit bezpečí, soustavně spolupracovat se zákonným zástupcem a učitelem, pomáhat s přípravou pomůcek a učiteli s přípravou na vyučování. Obdobně je stanovena náplň pro asistenta pedagoga i v přílohách ze dnů 10. 4. 2013 a 4. 4. 2014. Z dohody o vytvoření pracovních příležitostí v rámci veřejně prospěšných prací uzavřené mezi Úřadem práce [redacted] a městem [redacted] ze dne 29. 7. 2011 bylo zjištěno, že Úřad práce [redacted] poskytl příspěvek na vytvoření pracovní příležitosti v rámci veřejně prospěšných prací na asistenta pedagoga ve výši 10 720 Kč měsíčně. Z pracovní smlouvy J [redacted] M [redacted] ze dne 1. 9. 2011 se podává, že jejím předmětem byl výkon práce asistenta pedagoga ZŠ [redacted] pracovní poměr byl uzavřen na dobu určitou do 31. 8. 2012 na zkrácený pracovní úvazek 12 hodin týdně. Dodatkem ze dne 31. 8. 2012 byla smlouva prodloužena do 31. 8. 2013, pracovní úvazek byl navýšen na 18 hodin týdně. Z osvědčení o rekvalifikaci ze dne 8. 10. 2010 bylo zjištěno, že J [redacted] M [redacted] absolvovala v období od 30. 8. 2010 do 8. 10. 2010 vzdělávací program pracovníků v sociálních službách.

18. Ze zprávy o školní docházce žalobce ze dne 2. 7. 2014 bylo zjištěno, že navštěvuje 1. třídu, dochází na celé vyučování, poté zůstává ve školní družině, po celou dobu má k dispozici asistentku pedagoga, výuka probíhá podle individuálního vzdělávacího plánu. Učivo zvládá s obtížemi, má problémy se čtením slov, tempo je pomalé, má krátkou koncentraci pozornosti, ne vždy je dobře naladěný, často bývá unaven, v poslední době odmítá pracovat, je pláčtivý, vynucuje si pochvalu za něco, co neudělal. Domácí úkoly nosí vypracované, podepisují je matka nebo otec. Ze zprávy z psychologického sledování ze dne 1. 10. 2014 bylo zjištěno, že ji vypracovala Mgr. Kristýna Porazilová, klinický psycholog, v době, kdy byl nezletilý hospitalizován ve Fakultní Thomayerově nemocnici na oddělení dětské psychiatrie. Nezletilý má lehkou mentální retardaci, později byla diagnóza rozšířena o dětský infantilní autismus. Kognitivně i sociálně zaostává, byl přetěžován, což se odrazilo na jeho psychickém stavu. Měl by být přerazen do speciálního školství, v případě, že bude nadále integrován v běžné základní škole, je nutný asistent a individuální vzdělávací plán. Ze zprávy z kontrolního speciálně pedagogického vyšetření ze dne 9. 6. 2013 bylo zjištěno, že bylo provedeno na žádost matky za účasti asistenta pedagoga v době, kdy byl nezletilý v 2. ročníku základní školy, v roce 2012 byl potvrzen dětský autismus s poruchami aktivity a pozornosti, byla doporučena přítomnost asistenta pedagoga a nezbytnost pravidelného denního režimu. Ze zprávy o docházce a výchovných problémech žalobce ze dne

17. 2. 2014, vypracované třídní učitelkou A █████ Č █████ a asistentkou pedagoga J █████ M █████, se podává, že od poslední zprávy ze dne 1. 5. 2014 došlo ke zhoršení chování nezletilého, neboť se projevila rozdílnost v přístupu rodičů k domácím úkolům, u otce se příprava zlepšila, matka neustále hovoří o tom, že nezletilý je přetížen, přitom ve škole zvládá učivo s pomocí asistentky někdy rychleji než ostatní žáci. Má individuální vzdělávací plán, nepokusí se však o vypracování úkolů, automaticky vyžaduje pomoc asistentky, ztratil samostatnost, neumí se oblékat, často uvádí, že je přetížen. V jeho třídě je dalších 6 integrovaných žáků, kteří mají zkrácená domácí cvičení a vždy ho splní. Až do 3. třídy nezletilý s pomocí asistentky pracoval a vše zvládl, v současné době chodí do školy s tím, že není naladěný, že je unaven, nechce pracovat. Matka si stěžuje, že ho nemůže doma donutit k vypracování domácích úkolů, ve škole však problémy nejsou, s asistentkou pracuje. Problémy jsou se čtením, kdy matka požaduje, aby nezletilý četl jinou knihu než ostatní děti, musí proto odcházet ze třídy, což je pro něj traumatizující. Často si vymýšlí, neustále chce být středem pozornosti, všichni vyučující se snaží být k němu shovívaví, pomáhají mu spolužáci, kteří si už také všimají změny v jeho chování. Rodiče se při rozvodu o nezletilého přetahují, což mu velmi škodí. Rodiče kazí to, čeho se podařilo dosáhnout do konce 3. třídy. Ze zprávy o docházce a výchovných problémech V █████ ze dne 10. 3. 2015 bylo zjištěno, že od podání zprávy v listopadu 2014 došlo k velké změně v jeho chování a situace se neustále zhoršuje. Matka nespolupracuje se školou, nezajímá ji, jak má s nezletilým pracovat, usiluje jenom o úlevy a tvrdí, že je přetěžován. Nezletilý má na domácí přípravu méně než polovinu cvičení, které mají ostatní děti, přesto je však chybně vypracováno. Nezletilý je vzděláván podle individuálního plánu, který byl zkontrolován institutem vzdělávání na popud matky a byl také schválen. Má problémy se čtením, chodil číst do knihovny pouze s asistentkou. V současné době zůstává ve třídě, kde čte svoji knihu, a pak poslouchá, co čtou ostatní děti. Na týdenním pobytu na škole v přírodě se projevila jeho nesamostatnost, neustále vyžadoval péči asistentky pedagoga, kdy se mu musela věnovat jako osobní asistent. V poslední době na asistentku „vrčí jako pes“, neustále se ptá, co má dělat, ačkoliv mu to bylo několikrát vysvětleno. Matka usiluje o přerazení nezletilého do praktické školy, otec je proti. Rodiče se nedokáží dohodnout a své problémy přenášejí na nezletilého.

19. Z výpovědi matky žalobce bylo zjištěno, že nezletilému byla při nástupu doporučena běžná základní škola s přítomností asistenta pedagoga. V té době bydleli v █████. Nezletilý měl asistenta k dispozici od 1. třídy. Později bylo matce řečeno, že pokud má asistent nadále ve škole fungovat, je třeba mu vyplácet určitou částku. Matka chtěla, aby peníze „šly přes školu“, bylo jí řečeno, že to musí vyplácet asistentce sama na základě smlouvy o osobní asistenci. Smlouva byla na 1 rok, žádná další smlouva uzavřena nebyla, matka asistentce přesto vyplácela finanční prostředky na základě ústní dohody s tím, že občas bude nezletilého odvézt a vyzvedávat ze školy. Ke konci 3. třídy začaly problémy s chováním nezletilého. Odmítal chodit do školy s tím, že asistentka na něj křičí, s ředitelem to probírala matka v lednu 2015 pouze ústně, žádnou písemnou stížnost nepodala. Podala žádost o změnu individuálního plánu, které nebylo vyhověno. Stěžovala si na postup ředitele školy u zřizovatele. Starosta jí však řekl, že si platila osobní asistentku, nikoliv asistenta pedagoga. Od nezletilého matka ví, že třídní učitelka podporovala asistentku, aby na něho křičela. S přerazením do praktické školy otec nesouhlasil, rozhodoval i soud. Asistentka vyzvedávala nezletilého v █████ na autobusovém nádraží, doprovázela ho do školy, pak ho odvezla po vyučování do █████ kde ho předávala matce. Poté, co matka přestala hradit odměnu, už ho asistentka do školy nevozila. Několikrát ho doprovodila do střediska █████, jednou se tam zúčastnila jeho narozenin na přání nezletilého. Nezletilý měl asistentku už v mateřské škole, kde matka hradila platby hodinově na základě smlouvy o osobní asistenci. Z příspěvku na péči hradila asistenční péči, na osobní asistenci byla určena částka 1 500 Kč, s paní M █████ se nedohodly, jak bude částka rozdělena, kolik půjde na osobní asistenci a kolik na asistenci pedagoga. Se synem matka neřešila, že by byl přetížen, o tom, že ho škola přetěžuje, mluvil sám. Vzhledem k věku se dal zmanipulovat a ovlivnit. Matka sama na nezletilého křičela, pokud něco neudělal na její pokyn. Rozčilovalo ji, že ji nezletilý

neposlouchá, začala na něj křičet, nezletilý jí řekl, že se chová jako J■■■■, označil ji jako „nemámu“. Na třídních schůzkách matka stížnosti neřešila, 2x byla asistentka se synem na škole v přírodě. V 1. třídě věděla, že tam jede jako osobní asistent, ve 4. třídě jako asistent pedagoga. O žalobě nezletilý neví, omluvě by rozuměl.

20. Z výpovědi svědka P■■■■ V■■■■, otce nezletilého, bylo zjištěno, že se žalobou nesouhlasí. Už v mateřské škole měl nezletilý asistentku, a když nastupoval do 1. třídy, bylo třeba zajistit, aby mu někdo vypomáhal s hygienou, oblékáním. Jednali o tom ještě před nástupem do školy, byl u toho ředitel i zástupce. Dohodli se tak, že škola zajistí asistenta pedagoga, rodina osobního asistenta, byla doporučena paní M■■■■. Podmínky smlouvy byly sjednány ještě před nástupem nezletilého do školy, podepisovala ji pouze matka. Bylo dohodnuto, že osobní asistentka bude placena z prostředků na péči, které pobírala matka. Až do konce 3. třídy nebyly žádné problémy. Nezletilý měl s asistentkou hezký vztah, o prázdninách mezi 3. a 4. třídou se s ní chtěl vidět, setkali se v cukrárně. Otec neměl připomínky k práci asistentky, až od ní se dověděl, že matka smlouvu vypověděla. O tom, že by asistentka na syna křičela, otec neví. Matka nechtěla, aby chodil do školy v■■■■, snažila se ho proti asistentce poštvat. Syn si stěžoval ve 4. třídě, že na něj J■■■■ křičí, že je na něj zlá, otec mluvil s třídní učitelkou, nepotvrdilo se to. Matka přestala syna posílat do školy s tím, že se bojí asistentky. Zameškal tak 3 týdny. Pokud byl u otce, do školy chodil bez problémů, v současné době je ve střídavé péči, otec usiluje o výlučnou péči. K averzi vůči asistentce došlo v době, kdy se matka snažila o přestup nezletilého do praktické školy. O žalobě se synem nemluvil, nevěděl, jak mu to vysvětlit, neboť je ve škole spokojený. Jeho názory jdou snadno ovlivňovat, jde zmanipulovat.
21. Z výpovědi svědkyně J■■■■ M■■■■ bylo zjištěno, že se s rodiči a nezletilým seznámila při zápisu do 1. třídy, hledala zaměstnání, dodělávala si vzdělání jako asistent pedagoga. Na místo asistentky v Základní škole v■■■■ nastoupila od 1. 9. 2011. Potvrzení o tom, že platí osobní asistentku, matka potřebovala při rozvodu kvůli soudu. S nezletilým byla po celou dobu vyučování, vozila ho ze školy i domů, 1 rok s ním chodila na pohybové hry, byl s ní v družině, několikrát jej doprovázela do sdružení■■■■ Smlouva byla na dobu určitou, žádná další uzavřena nebyla. Matka jí vyplácela 5 900 Kč měsíčně až do poloviny 4. třídy. V době, kdy začaly narůstat rozpory mezi rodiči, chtěla matka nezletilého přeradit do praktické školy. Když ho asistentka odmítla vozit do školy, matka jí odmítla vyplácet peníze. Matka žádné nevhodné chování asistentce nevytýkala, pouze od ředitele se dozvěděla, že si na ni matka byla stěžovat. Na nezletilého nekřičela, pouze ho několikrát napomenula, aby se věnoval vyučování. Musela ho neustále nutit, aby vykonával zadanou činnost. Pokud byl upozorněn, že se musí zapojit, začal pracovat. Když byl unavený, šli ven. Ke zhoršení došlo v době, kdy se rodiče rozváděli. Přestal s asistentkou mluvit. Od 4. třídy už funkci asistentky u V■■■■ nevykonává. V 1. a ve 4. třídě s ním byla celý týden na škole v přírodě. Jako osobní asistentka jej vozila do školy a ze školy, pomáhala mu ve škole s oblékáním. Přesto, že matka měla údajně výhrady k jejímu chování, jel s ní nezletilý na školní výlet, kde s ní byl celý den. Choval se normálně. Ve škole mu věnovala 100 % času. Pokud byli na koncertě a V■■■■ se tam nelíbilo, museli odejít a čas trávit jinak. Nezletilý s dětmi vycházel, znal je ze školky. Braly V■■■■ takového, jaký je, nikdo ho neurážel. Problémy začaly až v době, kdy se rodiče rozváděli, nezletilý začal zkoušet, co si může dovolit.
22. Z výpovědi svědkyně A■■■■ Č■■■■ bylo zjištěno, že 4 roky působila jako třídní učitelka nezletilého. S matkou byla v každodenním kontaktu. Paní M■■■■ byla zaměstnanec školy, vykonávala funkci asistenta pedagoga jak pro nezletilého, tak pro ostatní děti, které pomoc potřebovaly. Pro nezletilého vykonávala i funkci osobní asistentky. Věnovala se mu v mimoškolních aktivitách. V 1. třídě s ním byla na škole v přírodě, na školních výletech, měli spolu vřelý vztah. Nezletilý nechtěl nikoho jiného. Je pravdou, že na něj někdy zvýšila hlas, to musela však udělat i svědkyně, aby nezletilý spolupracoval. Ze strany dětí nedocházelo k žádným urážkám ani posměškům. Naopak většina činností se podřizovala jemu. Matka si na práci asistentky nikdy nestěžovala. Stejně tak otec, který se každý týden informoval, jak nezletilý ve

škole pracuje. V době rozvodu rodičů došlo ke změně jeho chování. Odmítal pracovat, tvrdil, že je přetěžován. Svědkyně má za to, že to nebylo z jeho hlavy. Svědkyně každý měsíc navštěvovala pedagogicko-psychologickou poradnu v [REDAKCE], kde probírala s pracovníky práci s nezletilým. Na konci 3. třídy matka přinesla zprávu ze sdružení [REDAKCE], kde bylo uvedeno, že nezletilý je ve škole přetěžován a nestíhá učivo, že by měl být vzděláván podle osnov praktické školy. Takto však bylo postupováno, když školu navštěvoval. Pokud některé věci nechápal, učivo se zkracovalo, asistentka mu vše vysvětlovala. Veškeré učivo 1. až 4. třídy bylo probíráno, některá cvičení byla zkrácena. V současné době navštěvuje nezletilý 7. třídu. Ve 2. třídě bylo odpolední vyučování, asistentka se starala o nezletilého mezi výukou, vozila ho na plavání. Individuální plán se dělal každý rok, spolupracovali na něm oba rodiče. Každý půl rok podávala svědkyně zprávy na OSPOD v [REDAKCE]. Jako osobní asistent vykonávala paní M [REDAKCE] činnost pouze pro nezletilého, jako asistent pedagoga i pro ostatní děti. Nezletilý se občas musel věnovat i jiné činnosti, pokud nebyl soustředěn, chodil s asistentkou ven. Nikdy si nestěžoval, že by se k němu někdo choval nepřátelsky. Pokud měl úspěch, dával to najevo. Je důvěřivý, snadno ovlivnitelný.

23. Z výpovědi svědka J [REDAKCE] S [REDAKCE], bývalého ředitele školy, bylo zjištěno, že se o smlouvě o osobní asistenci se dozvěděl až okolo vánoc v 2. třídě. Matka potřebovala potvrzení, že platí funkci asistentky. Svědek věděl, jakou částku matka platí. Se smlouvou ho seznámila paní M [REDAKCE] říkala, že by vykonávala stejnou práci, aniž by ji matka platila. Problémy nastaly až na konci 3. třídy. Matka požadovala nový individuální vzdělávací plán. Požadovala zredukovat obsah učiva. O tom, že by se asistentka chovala k nezletilému nevhodně, neví, nikdy jí žádné chování nevytýkal. Žádné stížnosti nebyly ani ze strany třídní učitelky. Pokud byl svědek přítomen ve třídě, pracoval nezletilý s asistentkou podle svých možností. Děti jej braly takového, jaký byl. Nikdo se mu neposmíval. Na konci 1. třídy seznámili rodiče s tím, že funkce asistenta již nebude dotována zcela, ale pouze na část úvazku. Rodiče říkali, že si platili v mateřské škole osobní asistentku a že by ji platili i nadále. Částka byla ve výši rozdílu mezi tarifním platem asistentky a prostředky, které obdržel od krajského úřadu. Plat asistentky hradila škola z tzv. nadtarifní složky, tj. z peněz, které nejsou určeny na platy, o jejichž využití rozhoduje ředitel školy. Smlouva o osobní asistenci se školou nesouvisela. Svědek se nezajímal o to, zda je paní M [REDAKCE] tuto funkci schopna vykonávat.
24. Z výpovědi svědka H [REDAKCE] R [REDAKCE], současného ředitele školy, bylo zjištěno, že dříve pracoval jako zástupce ředitele. Jednání s matkou se nikdy neúčastnil. Z titulu své funkce věděl, že paní M [REDAKCE] vykonává funkci asistenta pedagoga, zpracovával mzdy. Věděl, jaké prostředky poskytl krajský úřad. Bylo to vždy na částečný úvazek, cca 50 000 Kč ročně. Zbytek se doplácel na úkor ostatních zaměstnanců. Do ledna 2015 nebyly žádné problémy. Na jaře 2015 na základě podnětu matky navštívila školu Česká školní inspekce. Matka požadovala změnu v individuálním vzdělávacím plánu. Funkce asistenta se řeší podle stupně postižení. V roce 2011//2012 byla v doporučení nutná asistence po celou dobu výuky. Další 2 roky byla asistence nutná, ne však po celou dobu vyučování. V roce 2014 byla opět doporučena asistence po celou dobu vyučování. Doporučení dávaly odborné poradny. Vztah žalobce s paní [REDAKCE] řešil svědek v době, kdy o to požádal starosta města na žádost matky. Došlo ke změně učitele, byla rozdělena třída, aby byl menší počet žáků. Byl změněn asistent pedagoga. Ohledně osobní asistence nebylo v doporučeních poradny nic uvedeno. V rozhodnutí krajského úřadu bylo uvedeno, že by škola měla umožnit výkon funkce osobního asistenta. Ve škole nebyla žádná nepřátelská atmosféra vůči nezletilému.
25. Žalobce navrhol výslech nezletilého prostřednictvím pedagogicko-psychologické poradny. Soud I. stupně měl však za to, že pokud by nebyl výslech prováděn soudem bez přítomnosti dalších osob, nelze zjistit, zda výpověď nebyla ovlivněna matkou nebo pracovníky poradny, a že by ani nic nepřinesl. Jak uvedla matka i otec, nezletilý o žalobě neví, podle názoru soudu jsou pro něj pojmy jako diskriminace, odepření, vzdělání atd. zcela cizí.

26. Další navrhované důkazy, zejména na výslech dalších svědků (současné asistentky, třídní učitelky, sociálních pracovníků) shledal soud I. stupně nadbytečnými. V současné době nemá nezletilý žádné výchovné problémy a k tvrzeným skutečnostem byly provedeny důkazy listinné i výslechy svědků, kteří s nezletilým v době, kdy mělo dojít k diskriminačnímu jednání, byli ve styku. Shora uvedené důkazy k rozhodnutí věci postačují. Skutečnosti tvrzené v žalobě ve své výpovědi potvrzuje pouze matka a i ta si často protirečí, neboť původně uváděla, že hradila asistenta pedagoga (což uváděla i ve všech stížnostech na různé orgány). Sama pak uváděla, že část peněz byla určena na osobní asistenci. Nebyla určena přesná výše, co má jít na osobní asistenci či asistenci pedagoga. Soud proto výpověď matky považuje za účelovou, neboť nezletilý žalobce o žalobě vůbec neví, sám by se žádné omluvy ani finančních prostředků nedomáhal. Navíc souhlas soudu k podání žaloby byl dán až rok poté, kdy matka byla na jeho nutnost upozorněna. Naopak výpověď otce i ostatních svědků jsou shodné v tom, že na chování asistentky ani ostatních pracovníků nebyly žádné stížnosti. Problémy v chování nezletilého byly zřejmě důsledkem vztahu mezi rodiči.
27. Soud I. stupně uzavřel, že domáhá-li se žalobce náhrady škody v souvislosti s tím, že musel vynaložit finanční prostředky, aby si mohl hradit přiměřenou úpravu v přístupu ke vzdělání, nejedná se o nárok podle antidiskriminačního zákona, ale o bezdůvodné obohacení podle občanského zákoníku. Nejsou tedy dány podmínky pro řízení o tomto návrhu v souvislosti s diskriminací žalobce. Sám žalobce žádná plnění žalované ani dalším osobám neposkytoval, žádnou smlouvu neuzavřel. Tyto prostředky zasílala matka ze svého účtu na účet asistentky J. M. na základě smlouvy o osobní asistenci, kterou s ní uzavřela jako zákonný zástupce nezletilého. Smlouva byla uzavřena na dobu určitou, na 1 rok. Poté matka poskytovala finanční prostředky asistentce pouze na základě ústní dohody. Na základě smlouvy i ústní dohody vykonávala J. M. osobní asistenci pro nezletilého (doprovod do a ze školy, doprovod do zařízení, dopomoc o přestávkách, na obědě). Soud tedy dospěl k závěru, že není dána ani aktivní legitimace žalobce (který sám žádné prostředky neměl a nemohl je tedy poskytnout) ani pasivní legitimace žalované, neboť žalovaná žádné prostředky neobdržela, tudíž se nemohla bezdůvodně obohatit. Finanční prostředky byly hrazeny na účet fyzické osoby odlišné od žalované a jedná se tak pouze o vztah mezi matkou žalobce a J. M. Je otázkou, zda smlouva o osobní asistenci byla platná, když byla podepsána pouze jedním zákonným zástupcem a nebyla schválena jako neběžný úkon týkající hospodaření s majetkem nezletilého opatrovníckým soudem.
28. K dalším nárokům žalobce soud I. stupně připomněl, že antidiskriminační zákon rozlišuje diskriminaci podle ust. § 3 a ust. § 4. Podle ust. § 3 je nepřímou diskriminací takové jednání nebo opomenutí, kdy na základě některého z důvodů byla osoba znevýhodněna oproti ostatním. V žalobě je tvrzeno, že žalobce byl diskriminován z důvodu svého zdravotního postižení, neboť mu nebyla bezplatně poskytnutá přiměřená opatření ze strany žalované tak, aby byl zajištěn jeho přístup ke vzdělání. Tyto tvrzené skutečnosti však nebyly prokázány. Matka v žalobě, stejně jako ve stížnostech na různé orgány, neustále tvrdí, že musela doplácet funkci na asistenta pedagoga. Je proto třeba tyto pojmy jednoznačně vymezit, neboť je matka, ať již z neznalosti či záměrně, neustále zaměňuje.
29. Funkce asistenta pedagoga a jeho postavení je upraveno v ust. § 16 ŠZ. Tuto funkci zřizuje ředitel školy se souhlasem krajského úřadu a na základě vyjádření školského poradenského zařízení. Jedná se o zaměstnance školského zařízení, jeho hlavní činností je zejména pomoci pedagogickým pracovníkům při výuce, výchovné činnosti, při komunikaci se žáky, podpora žáků při přizpůsobení se školnímu prostředí a pomoc žáků při výuce a přípravě na ni. Jedná se o pomocníka učitele, nemá vztah ke konkrétnímu žákovi s postižením. Asistent je jmenován do třídy, kde jsou takoví žáci, nikoliv přidělen jednotlivým žákům. Hlavní činností asistenta pedagoga je podpora žáka s postižením a integrace třídy. Jeho plat je hrazen z prostředků určených na platy pedagogických pracovníků, tedy ze státního rozpočtu.

30. Naopak postavení osobního asistenta upravuje zákon č. 108/2006 Sb. (novelizován zákonem 261/2007 Sb.), o sociálních službách. Jedná se o terénní služby poskytované osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, zdravotního postižení a jejich situace vyžaduje určitou pomoc jiné fyzické osoby. Služby osobního asistenta, na rozdíl od asistenta pedagoga, hradí osoba, která tyto služby potřebuje, za pomoci příspěvku na péči, který dané osobě poskytuje příslušný úřad. Osobní asistent je tedy „zaměstnancem“ osoby, která potřebuje jeho péči nebo právnické osoby, která poskytuje tyto služby nebo neziskové organizace. Osobní asistence se u dítěte se zdravotním postižením uplatňuje zejména při doprovodu do a ze školy, do zájmových kroužků, dopomoci o přestávkách nebo v průběhu vyučování. Během výuky může působit buď v kombinaci s asistentem pedagoga, a pokud ten není přítomen ve třídě, poskytuje tuto pomoc sám osobní asistent. Je mylnou představou, že asistent pedagoga je povinen pracovat pouze s konkrétním žákem, tato povinnost je pouze u osobního asistenta.
31. V posuzované věci žalovaná podmínky pro vzdělání v „normální třídě“ zajistila, neodmítla ho vzhledem k jeho postižení vzdělávat a integrovat jej mezi ostatní žáky. Na základě doporučení pedagogické poradny požádala před jeho nástupem krajský úřad o zřízení místa asistenta pedagoga a o poskytnutí prostředků na jeho plat. Krajský úřad však prostředky na asistenta pedagoga poskytl pouze na část úvazku. Asistent pedagoga se v souladu s § 16 ŠZ zřizuje do třídy, kde jsou děti se speciálními vzdělávacími potřebami, a hlavní účel jeho fungování je asistence pedagogovi, nikoliv konkrétnímu dítěti. Nedošlo tedy k diskriminaci žalobce tím, že by mu bylo odepráno bezplatné vzdělání nebo právo na přiměřenou úpravu. Je pravdou, že matka požadovala pro nezletilého další úlevy a změnu individuálního vzdělávacího plánu, neboť nezletilý „nestíhal“ učivo. Tento stav však nastal až poté, kdy docházelo k neshodám mezi rodiči a následnému rozvodu a tuto situaci nezletilý velmi těžce nesl. Jak vyplynulo ze zpráv třídní učitelky, došlo u něj ke zhoršení chování a v té souvislosti i ke zhoršení vnímání a soustředění se na učivo. Přesto nezletilý i nadále dochází do běžné základní školy, v současné době je v 7. třídě a nemá žádné problémy. I v současné době má podporu asistenta pedagoga. K diskriminaci žalobce, jak má na mysli antidiskriminační zákon, tak nedošlo. Pokud matka poskytovala jakékoliv finanční prostředky, ať již na základě smlouvy o osobní asistenci či ústní dohody, jednalo se o placení služeb osobní asistence pro nezletilého, nikoliv doplácení asistenta pedagoga. Navíc sama uvedla, že osobní asistentku hradila z prostředků poskytnutých jako příspěvek na péči, který je určen výhradně pro hrazení služeb sociálního charakteru. Tento příspěvek byl přiznán nezletilému ve výši 9 000 Kč a byl určen na osobní asistenci a asistenční služby. Tyto služby také pro nezletilého J. M. vykonávala. Osobního asistenta měl žalobce i v mateřské škole, kde taktéž matka platila asistenta hotově ze svých prostředků.
32. Pokud jde o diskriminaci uváděnou v ust. § 4 ADZ jako nežádoucí chování související s důvody uvedenými v § 2 odst. 3, jehož záměrem nebo důsledkem bylo snížení důstojnosti osoby a vytvoření nepřátelského a zastrašujícího prostředí, soud I. stupně uzavřel, že k žádnému takovému chování nedošlo. Tyto skutečnosti tvrdí pouze matka, která však nebyla přítomna ve třídě, sama uvádí, že je ví zprostředkovaně od nezletilého. Z výpovědi otce ani ostatních svědků tyto skutečnosti nevyplynuly. Sama matka žádnou stížnost neřešila. Stejně tak z listinných důkazů vyplynulo, že nezletilý je vzhledem k diagnostikovanému autismu a lehké demenci snadno ovlivnitelný. Jeho chování bylo občas nepřiměřené situaci. Nelze tedy s určitostí seznat, zda některé uváděné skutečnosti nejsou nezletilým vymyšlené, nebo zda je netvrdí pouze matka ve snaze získat majetkový prospěch. Ke změně chování nezletilého došlo v období konce 3. a začátku 4. třídy, kdy se značně zhoršily vztahy mezi rodiči, probíhaly mezi nimi spory o výchovu nezletilého, které probíhají dosud, a rodiče nebyli schopni shodnout se ani na běžných věcech týkajících se nezletilého. Jak vyplynulo z listinných důkazů i výpovědi svědků, matka se, na rozdíl od otce, o práci ve škole nezletilého nezajímala. Sama uváděla, že není schopna jej zvládnout, nezletilý neposlouchá, nechce s ní vypracovávat úkoly, ačkoliv ve škole problém neměl. S asistentkou se stýkal mimo školu v době školních prázdnin, a to na svoji žádost.

K obtěžování žalobce nedošlo ani ze strany dalších pracovníků školy ani jeho spolužáků. Naopak všichni se snažili mu vždy pomoci. Na chování nezletilého měla vliv i snaha matky o přerážení do praktické školy, s čímž nesouhlasil otec a musel o tom rozhodnout soud. Pokud byl nezletilý u otce, bylo jeho chování ve škole v pořádku. Ze zpráv, které škola poskytovala OSPOD [REDAKCE] každého půl roku, vyplývalo, že rodiče mají rozlišný přístup k přípravě nezletilého do školy. Otec s ním doma pracuje, snaží se ho vést k samostatnosti, naopak matka neustále prosazuje úlevy, tvrdí, že je nezletilý přetěžován, což několikrát opakoval i nezletilý. Matka se domáháním některých úlev dopouští traumatizujícího jednání vůči nezletilému, který nemůže pracovat s ostatními spolužáky (musí číst jinou knihu mimo třídu, což nelibě nese). Matka se ve škole neinformuje, jak nezletilý pracuje, nezajímá ji to. Ze zpráv o vyšetření nezletilého plyne, že nezletilý je často náladový, snadno se s ním dá manipulovat, používá výrazy, které musel slyšet od matky, neboť vzhledem ke svému handicapu nemůže takové situace posoudit. Přestože se má jednat o omluvu žalobci za diskriminaci, nepřátelské chování a obtěžování, kterému byl vystaven a mělo vliv na jeho psychické problémy, žalobce o žalobě ani neví. Matka ani otec jej se soudním řízením neseznámili a soud má za to, že není schopen ani soudní řízení pochopit. Přestože byl nezletilý vystaven podle matky obtěžování, nepřátelskému chování, stále navštěvuje již 7. třídu stejné základní školy, stýká se stejnými učiteli a dětmi a žádné problémy nemá.

33. Soud I. stupně shrnul, že vzhledem ke shora uvedenému není žalovaná povinna se žalobci písemně omlouvat ani mu poskytnout jakékoliv finanční zadostiučinění.
34. O nákladech řízení rozhodl soud podle ust. § 150 občanského soudního řádu (dále jen „o.s.ř.“), neboť má za to, že jsou dány okolnosti vhodné zvláštního zřetele. Žalobce je nezletilý, žalobu neinicíoval, o vhodnosti sporu rozhodoval zdejší soud. Nezletilý nedisponuje žádnými finančními prostředky a placení nákladů by bylo na jeho úkor, neboť by je musel uhradit zákonný zástupce a došlo by tak ke zkrácení prostředků nezletilého.
35. Proti výrokům I., II., III. a IV. tohoto rozsudku podal odvolání žalobce a namítá, že pozice osobního asistenta a asistenta pedagoga se do značné míry překrývají a náplň práce asistenta pedagoga je částečně rovněž dopomocí žákovi se zdravotním postižením se sebeobsluhou. J. [REDAKCE] M. [REDAKCE] po celou dobu svého působení ve vztahu k žalobci vykonávala tytéž činnosti, a to bez ohledu na to, zda byla zaměstnána jen jako asistent pedagoga nebo osobní asistent. Jediným důvodem změny definice její pozice částečně na pozici osobní asistentky byla změna plátce mzdy; tedy ve chvíli, kdy škola již nedostávala dodatečné prostředky na hrazení mzdy asistentky pedagoga, redefinovala se pozice J. [REDAKCE] M. [REDAKCE] na pozici osobní asistentky, bez faktické změny výkonu činnosti. J. [REDAKCE] M. [REDAKCE] ani neměla oprávnění sociální službu poskytovat a smlouva o osobní asistenci byla pouhou záminkou pro formalizaci plateb prováděných odvolatelem. Soud I. stupně se dopustil nesprávného právního posouzení, když vyhodnotil, že asistent pedagoga neposkytuje žákovi s postižením individuální pomoc a podporu a působí toliko ve vztahu k celé třídě jako pomoc pedagogickému pracovníku. Naopak z právních i vnitřních předpisů školy vyplývá, že náplň práce asistenta pedagoga má zahrnovat rovněž individuální podporu žákovi s postižením, který potřebuje dopomoci s oblékáním, pohybem po škole, nácvikem návyků apod.
36. Odvolatel dále soudu I. stupně vytýká nesprávné posouzení aktivní i pasivní legitimace ve vztahu k nároku na náhradu škody. Subjektem práva na vzdělání je totiž odvolatel jako žák se zdravotním postižením, a rovněž on byl smluvní stranou smlouvy o osobní asistenci s [REDAKCE] M. [REDAKCE]. Právě on, byť nezletilý, proto prostřednictvím své zákonné zástupkyně je rovněž příjemcem příspěvku na péči, z něhož bylo plnění vyplývající ze smlouvy o osobní asistenci hrazeno. Byť jako za nezletilého za něj v některých právních jednáních jedná zákonný zástupce, není možné dovodit, že není aktivně legitimován podat žalobu. Takový závěr znemožňuje odvolateli se účinně právně bránit v situaci, kdy je v sázce jeho právo na vzdělání. Škoda a s ní související nárok na její náhradu nemusí vzniknout toliko bezdůvodným obohacením. Odvolatel po celou dobu trvání odvolacího řízení tvrdil, že se stal obětí diskriminace odmítnutím přijetí přiměřených bezplatných opatření ve vzdělávání ve smyslu ust. § 3 odst. 2 ADZ ze strany školy.

Bylo prokázáno, že za toto podpůrné opatření zaplatil vyčíslenou částku, přičemž zároveň tvrdí, že tak bylo v přímé příčinné souvislosti s nezákonným jednáním žalované. Pokud by nezákonné jednání žalované bylo prokázáno, škoda by byla přičitatelná právě jí. Poté by již bylo na žalované, zda by případnou finanční částku vymáhala po dotčené zaměstnankyni. Soud I. stupně však nezákonnost postupu žalované neposoudil a nemohl tak dojít k závěru o oprávněnosti žádosti o náhradu škody. Je obtížné polemizovat se závěry soudu I. stupně, když pouze konstatoval, že se žalovaná diskriminace nedopustila, aniž by své závěry podložil právními a skutkovými argumenty. Žalobce byl, na rozdíl od ostatních dětí v jeho postavení, nucen po určitou dobu platit měsíční částky za přístup k základnímu vzdělávání a byl proto oproti nim přímo znevýhodněn. Toto jednání odpovídá definici přímé diskriminace podle ust. § 2 odst. 3 ADZ. Ze zjištěného skutkového stavu vyplývá, že se po ukončení dotace ze strany Úřadu práce a Městského úřadu ■■■■■ žalovaná ani nepokusila zajistit finanční prostředky jiným způsobem ani neodůvodnila nemožnost financovat je z vnitřních zdrojů školy.

37. Soud I. stupně podle odvolatele opomenul některé provedené důkazy, některé důkazy vyhodnotil způsobem rozporným s faktickým stavem a neprovedl některé navrhované důkazy, jejichž provedení bylo pro zjištění skutkového stavu zásadní. Bez odůvodnění opomenul e-mail otce odvolatele jeho matce, který prokazoval, že si rovněž otec, v přímém rozporu se svou výpovědí v řízení před soudem, uvědomoval problematické chování J■■■■ M■■■■é k žalobci. Opomenul rovněž vyjádření zaměstnankyně MPSV Mgr. V■■■■ H■■■■ ze dne 15. 6. 2017, konstatující absenci oprávnění J■■■■ M■■■■ poskytovat sociální službu, jakož i pokyn ze strany MPSV nevyužívat sociální službu osobní asistence jako prostředek integrace do základního vzdělávání. V hodnocení skutkového stavu soud I. stupně rovněž zcela pominul hodnocení České školní inspekce (zpráva ze dne 4. 6. 2015) a Veřejného ochránce práv (zpráva ze dne 22. 5. 2017), že odvolatel, i přes formálně existující smlouvu o osobní asistenci, ve skutečnosti hradil část mzdy asistenta pedagoga. V neposlední řadě odvolatel soudu I. stupně vyčítá, že v rozporu s procesními předpisy a základními právy dítěte jej odmítl ve věci, která se jej bezprostředně týká, vyslechnout, s odůvodněním založeným na předsudcích a stigmatizaci dítěte s postižením.
38. Odvolatel navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc se vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení.
39. Podle vyjádření žalované k odvolání soud I. stupně provedl dostatečné dokazování a výtky na potřebu jeho doplnění o další navrhované důkazy je nedůvodné. Soud I. stupně přitom osvětlil, z jakých důvodů nadbytečné dokazování dále nevedl, a žalovaná s touto argumentací plně souhlasí.
40. Soud I. stupně podle žalované dospěl ke správným závěrům, že k diskriminaci žalobce podle ust. § 3 ani podle ust. § 4 ADZ nedošlo. Nejenže nebyla prokázána tvrzení žalobce, ale žalovaná prokázala opak, totiž že žalovaná jednala po celou dobu maximálně vstřícně, obezřetně a vytvářela ty nejlepší podmínky pro vzdělávání žalobce ve škole. To koresponduje i s tím, že žalobce je stále žákem žalované. Vyslechnutí svědci M■■■■, Č■■■■, S■■■■ a otec žalobce vyloučili, že by k nevhodným projevům vůči žalobci vůbec kdy došlo. Především výpověď otce žalobce je klíčová, neboť se jedná o zákonného zástupce žalobce, který zjevně hájí zájmy žalobce, a tento svědek se vymezil zcela jednoznačně, že s prací osobní asistentky je spokojen a nemá vůči ní žádné výhrady. Stejně tak nemá žádné výhrady vůči jednání žalované. Výslovně uvedl, že ze své pozice zákonného zástupce vůbec nesouhlasí s podanou žalobou a nevidí ani jakýkoliv důvod, aby se žalovaná měla jeho synovi za cokoliv omlouvat. Naopak otec žalobce má vážné výhrady vůči péči matky o žalobce. Je-li připomínán e-mail tohoto svědka matce žalobce, je v něm pouze konstatování, že si žalobce na asistentku měl údajně stěžovat, nikoliv přesvědčení svědka o tom, že k tomu reálně docházelo. Svědek zároveň zcela zjevně nehájí svoje zájmy nebo neřeší svým svědectvím spory s matkou, ale obezřetně hájí zájmy žalobce. Naopak o motivech matky žalobce je možno spekulovat a nelze ani odhlédnout od existence zjištěných zájmů. Soud I. stupně správně uzavřel, že jediný, kdo tvrdí, že došlo k diskriminaci popsané v žalobě, je matka žalobce, která je jedinou skutečnou iniciátorkou žaloby a konfliktu s žalovanou. Přitom nebyla přítomná žádným

tvrzeným projevům a vše, co sdělovala, byla pouze reprodukce toho, co jí měl údajně sdělit žalobce. Je však otázkou, zda žalobce tyto skutečnosti vůbec kdy matce sděloval, a nakolik jsou případná tvrzení žalobce věrohodná s ohledem na jeho handicap, kdy je mj. prokázáno, že je mimořádně snadno ovlivnitelný. Z ostatních provedených důkazů naopak vyplývá, že tvrzení uvedená v žalobě se nikdy nestala a se žalobcem bylo nakládáno naprosto korektně. Soud I. stupně velmi správně poznamenal, že má za to, že právě matka vyjednáváním různých ústupků, úlev, stížností vůči žalované a zaměstnancům školy žalobce traumatizovala a de facto z jejího rozhodnutí se mohl cítit být následně žalobce diskriminován, když nemohl dělat leckdy stejné aktivity jako kolektiv spolužáků, aniž by to žalovaná zavinila či iniciovala.

41. Žalovaná znovu poukázala na to, že žalobní návrh minimálně ohledně omluvy je naprosto neurčitý, kdy není jasné, za jaká jednání a kdo konkrétně se má omlouvat. Finanční nárok z titulu „nucené hrazení části mzdy“ svědkyni M. nemůže spadat pod antidiskriminační žalobu. Jedná se zjevně o náhradu škody či bezdůvodné obohacení, kdy se matka žalobce domnívá, že se žalovaná bezdůvodně obohatila, když bylo hrazeno plnění, které hrazeno být nemělo. Především bylo prokázáno, že sporná plnění probíhala v rámci smluvního vztahu mezi žalobcem a svědkyní M. Žádný smluvní vztah s žalovanou nebyl dán. Stejně tak žalovaná z titulu dané smlouvy nepřijala jakékoliv plnění, natož opakovaně. Zároveň nebylo prokázáno, že by žalovaná porušila jakékoliv povinnosti a způsobila tím v příčinné souvislosti škodu žalobci. Tento pochybný a nedůvodný nárok tak nelze vznášet vůči žalované. Konečně je třeba upozornit, že smlouva mezi žalobcem a svědkyní M. byla uzavřena zákonným zástupcem - matkou žalobce. Ze svědecké výpovědi matky žalobce vyplývá, že iniciativa ohledně smlouvy vzešla z její strany a že platila za služby i po vypršení smluvního vztahu. Tato osoba je plně svéprávná a mohla zvážit, zda je smlouvu třeba uzavírat, zda nejsou jiné alternativy. Po pečlivém zvážení byla smlouva uzavřena bez jakékoliv tísně či nátlaku a byla svobodným projevem právního jednání zákonného zástupce. Ostatně dlouhé 3 roky tento stav vyhovoval i zákonnému zástupci. Ani tvrzení o tom, že svědkyně M. neměla kvalifikační předpoklady pro práci osobního asistenta, se nezakládá na pravdě, když měla osvědčení a mohla tuto činnost kvalifikovaně realizovat. Soud I. stupně též velmi dobře poukázal na skutečnost, že žalobce byl příjemcem příspěvku na péči ve výši 9 000 Kč, účelově určeného na zajištění sociálních či dalších služeb pro potřeby příjemce, který má nějaký handicap. Tento příspěvek vyplácený státem je určen mj. na úhrady spojené s nadstandardními sociálními službami včetně úhrad za osobního asistenta, k čemuž došlo na podkladě uzavřené smlouvy. Reálně se tedy ani nemohl zmenšovat majetek žalobce, neboť ten pouze použil prostředky účelově určené na úhradu jasně specifikované služby. Tímto je mj. i pokryto zajištění bezplatného vzdělávání, žalobci tak nebyl odejmut přístup k bezplatnému vzdělávání. Námitka, že druhé handicapované dítě ve třídě nemuselo hradit ničeho a tím bylo zvýhodněno, je nedůvodná, neboť služby pro J. H. byly hrazeny z platu asistenta pedagoga a žádné služby nad rámec jako v případě žalobce nebyly v rámci pracovního poměru zajišťovány. Navíc potřeba aktivní pomoci u žalobce a druhého žáka byla diametrálně odlišná, neboť většinu času se asistent pedagoga musel věnovat právě žalobci.
42. Žalovaná se striktně ohradila proti opakovaným tvrzením žalobce, že by svědek S. tehdejší ředitel žalované, vyzval matku žalobce, aby začala hradit daný výdaj, jinak bude muset být žalobce přeřazen do jiné školy. Tato tvrzení nebyla nikdy prokázána a žalovaná je považuje za natolik závažná, že bude zvažovat právní kroky na ochranu své pověsti a dobrého jména.
43. Závěrem žalovaná vyjádřila názor, že by mělo být rozhodnuto o povinnosti nahradit jí náklady řízení před soudy obou stupňů. Sice lze souhlasit se soudem I. stupně, že žalobce je nezletilý, neinicioval žalobu (dokonce o ní ani neví) a nemá prostředky, nicméně iniciátorem žaloby je jeho matka, která by měla nést sankci za nedůvodně vedené sporné řízení, kdy i přes zcela přesvědčivý rozsudek soudu I. stupně je podáno zjevně bezdůvodné odvolání, a to s ohledem na to, že neúspěšnému odvolateli „nic nehrozí“. Pokud soud respektoval postavení žalobce, měl by respektovat i postavení žalované, která nemá vlastní prostředky, poskytuje vzdělání a další aktivity

dětem a zároveň musí dlouhodobě kvůli tomuto sporu vydávat mimořádné prostředky na právní zastoupení. Nestanovením povinnosti nahradit vzniklé náklady řízení tedy sice není postihován žalobce, ale paradoxně jsou tím postihováni všichni žáci a zaměstnanci žalované, kdy tyto další prostředky nemohou být použity na smysluplnější projekty určené pro vzdělávání dětí.

44. Při jednání odvolacího soudu žalovaná své vyjádření k odvolání doplnila uvedením, že spor nevnímá tak, že by nezl. V█████ žaloval školu. V█████ už je na konci povinné školní docházky, je v 8. třídě a je ve škole spokojený, má tam kamarády a všichni se k němu chovají velice pěkně. Důvodem této žaloby je osobní averze jeho matky vůči škole a velké neshody v rodině. Žalovaná je jedinou školou, která se V█████ a ujala a vytvořila mu velice nadstandardní prostředí. Žaloba byla podána z čistě ekonomických motivů. Až do 3. třídy neměla matka se školou žádný problém a teprve v momentě, kdy potřebovala potvrzení o platbách pro rozvod, začala dělat problémy. Sama přitom nedokázala určit, jakou část plnění poskytovala z titulu osobní asistence, nyní žaluje všechno. Pro žalovanou je tento spor velice zatěžující, a to nejen finančně, protože se vede 5 let řízení o antidiskriminační žalobě, což poškozují nejen školu, ale paradoxně i samotného žalobce. Přitom škola se za V█████ staví a pomáhá mu, naopak jeho matka mu škodí. V tomto sporu nejde o žádnou omluvu, ale jen a jen o peníze. V█████ měl osobní asistentku i v mateřské škole, kdy smlouvu o osobní asistenci s jinou asistentkou uzavřeli oba zákonní zástupci. S paní M█████ měl až do 3. třídy velice vřelý vztah, naopak svoji matku označoval jako „nemáma“. Pokud si chce matka žalobce vyřizovat se školou nějaké účty, ať se přestane skrývat za postiženého syna a zažaluje školu sama, potom se mohou střetnout přímo. Žalovaná se sice proti nákladovému výroku neodvolávala, protože chtěla, aby tento spor již skončil, nicméně vzhledem k tomu, že bylo podáno odvolání, požaduje náklady řízení před soudy obou stupňů. Je totiž hluboce nemorální, aby si matka uplatňovala své ryze ekonomické zájmy prostřednictvím svého nezletilého postiženého syna vedena úvahou, že může žalovat cokoliv, aniž by jí to něco stálo. Škola může tyto náklady řízení využít např. pro rozvoj a pro péči o jiné postižené děti.
45. Žalovaná navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a rozhodl o povinnosti žalobce nahradit žalované náklady řízení v obou stupních.
46. Krajský soud v Praze jako soud odvolací po zjištění, že odvolání je přípustné, bylo podáno oprávněnou osobou, včas a obsahuje zákonem předvídané náležitosti (§ 201, § 202, § 204 odst. 1, § 205 o.s.ř.), přezkoumal v napadeném rozsahu rozsudek soudu I. stupně, jakož i řízení, které jeho vyhlášení předcházelo, podle ust. § 212, § 212a odst. 1, 3, 5 o.s.ř. a zjistil, že odvolání není důvodné.
47. Odvolací soud shledal, že soud I. stupně provedl v řízení potřebné dokazování, provedené důkazy správně hodnotil, zjistil z nich správné skutečnosti a na jejich základě dospěl ke správným závěrům o skutkovém stavu věci. Odvolací soud při svých závěrech o skutkovém stavu věci proto vychází z výsledků dokazování soudu I. stupně tak, jak je ve svém rozhodnutí podrobně a přesvědčivě vylíčil, a pro stručnost na rozhodnutí soudu I. stupně v těchto částech zcela odkazuje. Soud I. stupně nepochybil, pokud neprovedl žalobcem navrhovaný důkaz výsledkem nezletilého žalobce. Především nezletilý žalobce o této žalobě ničeho neví, ve škole je spokojený, o čemž svědčí i to, že v ní bez problémů absolvoval celou povinnou školní docházku, a těžko by mohl smyslu tohoto řízení porozumět. Nadto sám právní zástupce žalobce v podání adresovaném soudu ze dne 29. 3. 2018 (č.l. 222-224 spisu) výslovně uvedl, že vzhledem k dosavadnímu průběhu řízení navrhuje, aby bylo od výsledku dalších svědků upuštěno, neboť skutkový stav považuje za dostatečně prokázaný. Odvoláním poukazovaný e-mail otce odvolatele jeho matce ze dne 30. 8. 2012 prokazuje pouze to, že nezletilý měl v 1. třídě základní školy výhrady k osobní asistentce, není důkazem o tom, že by mělo dojít k diskriminačnímu jednání popisovanému v žalobě o tři roky později. Stanovisky MPSV, České školní inspekce a Veřejného ochránce práv se odvolací soud necítí být vázán, neboť je povinen učinit si vlastní závěr o zjištěném skutkovém stavu v tomto sporném řízení na základě toho, jak každá ze sporných stran unesla své břemeno tvrzení a břemeno důkazní.

48. Nároky vyplývající z antidiskriminační žaloby je třeba posuzovat podle zákona č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon). Nárok na náhradu škody je nutno posuzovat podle občanského zákoníku č. 40/1964 Sb., účinného do 31. 12. 2013 (dále jen „obč. zák.“), neboť k jednání, v důsledku něhož se žalobce tohoto nároku domáhá, došlo za jeho účinnosti.
49. Podle ust. § 2 odst. 1 ADZ pro účely tohoto zákona se právem na rovné zacházení rozumí právo nebýt diskriminován z důvodů, které stanoví tento zákon nebo přímo použitelný předpis Evropské unie v oblasti volného pohybu pracovníků.
50. Podle ust. § 2 odst. 2 věty první ADZ diskriminace je přímá a nepřímá.
51. Podle ust. § 2 odst. 3 ADZ přímou diskriminací se rozumí takové jednání, včetně opomenutí, kdy se s jednou osobou zachází méně příznivě, než se zachází nebo zacházelo nebo by se zacházelo s jinou osobou ve srovnatelné situaci, a to z důvodu rasy, etnického původu, národnosti, pohlaví, sexuální orientace, věku, zdravotního postižení, náboženského vyznání, víry či světového názoru, a dále v právních vztazích, ve kterých se uplatní přímo použitelný předpis Evropské unie z oblasti volného pohybu pracovníků, i z důvodu státní příslušnosti.
52. Podle ust. § 3 odst. 1 ADZ nepřímou diskriminací se rozumí takové jednání nebo opomenutí, kdy na základě zdánlivě neutrálního ustanovení, kritéria nebo praxe je z některého z důvodů uvedených v § 2 odst. 3 osoba znevýhodněna oproti ostatním. Nepřímou diskriminací není, pokud toto ustanovení, kritérium nebo praxe je objektivně odůvodněno legitimním cílem a prostředky k jeho dosažení jsou přiměřené a nezbytné.
53. Podle ust. § 3 odst. 2 ADZ nepřímou diskriminací z důvodu zdravotního postižení se rozumí také odmítnutí nebo opomenutí přijmout přiměřená opatření, aby měla osoba se zdravotním postižením přístup k určitému zaměstnání, k výkonu pracovní činnosti nebo funkčnímu nebo jinému postupu v zaměstnání, aby mohla využít pracovního poradenství, nebo se zúčastnit jiného odborného vzdělávání, nebo aby mohla využít služeb určených veřejnosti, ledaže by takové opatření představovalo nepřiměřené zatížení.
54. Podle ust. § 4 odst. 1 ADZ obtěžováním se rozumí nežádoucí chování související s důvody uvedenými v § 2 odst. 3, a) jehož záměrem nebo důsledkem je snížení důstojnosti osoby a vytvoření zastrašujícího, nepřátelského, ponižujícího, pokořujícího nebo urážlivého prostředí, nebo b) které může být oprávněně vnímáno jako podmínka pro rozhodnutí ovlivňující výkon práv a povinností vyplývajících z právních vztahů.
55. Podle ust. § 10 odst. 1 ADZ dojde-li k porušení práv a povinností vyplývajících z práva na rovné zacházení nebo k diskriminaci, má ten, kdo byl tímto jednáním dotčen, právo se u soudu zejména domáhat, aby bylo upuštěno od diskriminace, aby byly odstraněny následky diskriminačního zásahu a aby mu bylo dáno přiměřené zadostiučinění.
56. Podle ust. § 10 odst. 2 ADZ pokud by se nejevilo postačujícím zjednání nápravy podle odstavce 1, zejména proto, že byla v důsledku diskriminace ve značné míře snížena dobrá pověst nebo důstojnost osoby nebo její vážnost ve společnosti, má též právo na náhradu nemajetkové újmy v penězích.
57. Podle ust. § 10 odst. 3 ADZ výši náhrady podle odstavce 2 určí soud s přihlédnutím k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k porušení práva došlo.
58. Právem na rovné zacházení podle antidiskriminačního zákona se rozumí právo nebýt diskriminován z důvodů uvedených v ust. § 2 odst. 3 ADZ. Antidiskriminační zákon rozlišuje vedle přímé diskriminace diskriminaci nepřímou. Podstatným znakem odlišujícím nepřímou diskriminaci od diskriminace přímé je důvod rozlišování. V případě nepřímé diskriminace je rozlišování založené na jiném než diskriminačním znaku, avšak nepříznivé důsledky tohoto rozlišování dopadají (zejména) na skupinu osob vymezených zakázaným diskriminačním

důvodem. Specifický diskriminační důvod představuje zdravotní postižení, neboť brání zapojení do společnosti v interakci s různými překážkami, které nemusí nutně spočívat ve stereotypním hodnocení jednotlivce. Osoby se zdravotním postižením také nepředstavují homogenní skupinu, pokud jde o vnější projev a charakter diskriminačního znaku (tj. zdravotního postižení). Nepříznivé zacházení s osobami se zdravotním postižením proto nemusí být nutně důsledkem uplatnění stereotypů, ale důsledkem neochoty (motivované například ekonomickými důvody) přizpůsobit jim podmínky. Aby osoba se zdravotním postižením byla zapojena do společnosti na rovnoprávném základě s ostatními, je totiž třeba upravit okolní prostředí tak, aby došlo k odstranění či zmírnění překážek.

59. Osoba, která tvrdí, že je (nebo byla) obětí diskriminace, se může domáhat, aby bylo upuštěno od diskriminace, aby byly odstraněny následky diskriminace, aby jí bylo dáno přiměřené zadostiučinění, a není-li zjednáni nápravy dle předchozích bodů dostačující, aby jí byla přiznána náhrada nemajetkové újmy v penězích. O konkrétních prostředcích nápravy rozhodují soudy. Pokud jde o aktivní legitimaci, na soud se může obrátit ten, kdo byl porušením práv a povinností vyplývajících z práva na rovné zacházení dotčen. Aktivně legitimované jsou tedy osoby, které se samy cítí diskriminované.
60. Nejobvyklejší formou morální satisfakce je omluva. Její formulace omluvy by měla zahrnovat popis jednání, za nějž se má žalovaný omluvit, kvalifikaci tohoto jednání jako diskriminace a samotný akt omluvy. Satisfakční účinky má i určovací výrok, že v něm specifikovaným jednáním k diskriminaci došlo. Pokud žalobce vydání takového výroku požaduje, nemusí prokazovat naléhavý právní zájem ve smyslu ust. § 80 písm. c) o.s.ř. (Rc 46/1995). Jestliže se nicméně žalobce domáhá omluvy, je určovací výrok nadbytečným, protože formulace omluvy obvykle v sobě zahrnuje kvalifikaci jednání, za nějž se má žalovaný omluvit, jakožto jednání diskriminačního.
61. Podmínky, za nichž se lze domáhat náhrady nemajetkové újmy v penězích stanovené v ust. § 10 odst. 2 ADZ jsou přísnější, než podmínky, které byly uvedeny v ust. § 13 odst. 2 obč. zák. ve věcech žalob na ochranu osobnosti. Podle ust. § 13 odst. 2 obč. zák. bylo možné náhradu nemajetkové újmy požadovat jen, pokud by zadostiučinění dle odst. 1 nebylo postačující. Naproti tomu ust. § 10 odst. 2 ADZ hovoří o tom, že náhrada nemajetkové újmy v penězích přichází v úvahu jen v případě, nejví-li se dostačujícím „zjednáni nápravy“ podle odstavce 1, čímž může být již pouhé zastavení diskriminačního jednání nebo odstranění následků diskriminace.
62. Podle ust. § 420 odst. 1 obč. zák. každý odpovídá za škodu, kterou způsobil porušením právní povinnosti.
63. Předpoklady vzniku občanskoprávní odpovědnosti za škodu podle ust. § 420 obč. zák. jsou porušení právní povinnosti (protiprávní úkon), vznik škody, existence příčinné souvislosti mezi porušením právní povinnosti a vznikem škody a zavinění. První tři předpoklady jsou objektivního charakteru, důkazní břemeno ohledně nich leží na poškozeném. Zavinění je subjektivní povahy, jeho existence ve formě nevědomé nedbalosti se předpokládá. Protiprávní úkon je projev lidské vůle, který je v rozporu s objektivním právem, přičemž se nerozlišuje, zda jde o porušení právní povinnosti vyplývající z právního předpisu nebo ze smlouvy. V zásadě platí, že porušení povinnosti plynoucí z právního předpisu může mít za následek odpovědnost škůdce vůči komukoliv, zatímco porušení smluvní povinnosti může mít za následek odpovědnost vůči spolukontrahentovi. Soudní praxe zcela výjimečně připouští, že porušení smluvní povinnosti může být za určitých okolností protiprávním úkonem i vůči tomu, kdo nebyl smluvní stranou, jestliže byla porušena povinnost, která sloužila k ochraně jeho subjektivních práv (srov. R 56/2004). Škodou se rozumí újma, která nastala v majetkové sféře poškozeného a která je objektivně vyjádřena všeobecným ekvivalentem (penězi). Existence příčinné souvislosti (kauzálního nexu) mezi protiprávním úkonem jako příčinou a škodou včetně jejího rozsahu jako následkem je otázkou skutkovou, právním posouzením je vymezení, mezi jakou újmou (jako

následkem) a jakou skutečností (jakožto příčinou) této újmy má být příčinná souvislost zjišťována. Vždy musí jít o přímou (nikoliv zprostředkovanou) příčinu. Zavinění je chápáno jako psychický vztah škůdce jak k vlastnímu protiprávnímu jednání, tak ke škodě, která je výsledkem tohoto protiprávního jednání. Zavinění má složku intelektuální – rozumovou (vědomost) a složku volní (ovládací). Podle přítomnosti rozumového (intelektuálního) a volního (určovacího) prvku se rozlišuje mezi jednáním úmyslným a jednáním z nedbalosti.

64. V přezkoumávaném případě se odvolací soud zcela ztotožňuje se závěrem soudu I. stupně, že bylo-li provedeným dokazováním zjištěno, že žalobce nebyl žalovanou diskriminován, a to ani přímo (§ 2 odst. 3 ADZ) ani nepřímo (§ 3 odst. 1, 2 ADZ) ani nebyl obtěžován ve smyslu ust. § 4 odst. 1 ADZ, nelze jeho určovací žalobě podané podle ust. § 80 písm. c) o.s.ř. ani žalobě domáhající se přiměřeného zadostiučnění ve formě omluvy a náhrady nemajetkové újmy podle ust. § 10 odst. 1, 2 ADZ vyhovět. Proto soud I. stupně postupoval správně, pokud žalobu v rozsahu věcných výroků I., II. a III. zamítl. Jen pro úplnost odvolací soud dodává, že návrh na omluvu tak, jak ji žalobce (resp. jeho právní zástupce), i po opakovaných změnách, formuloval, nemohl být úspěšný i proto, že v ní absentuje konkrétní popis jednání, za něž se měla žalovaná omluvit. Na druhou stranu určovací výrok žalobního návrhu byl za situace, kdy se žalobce domáhal omluvy, nadbytečný.
65. Odvolací argumentaci žalobce vytykající soudu I. stupně, že pouze konstatoval, že se žalovaná diskriminace nedopustila, aniž by své závěry podložil právními a skutkovými argumenty, nelze přisvědčit, neboť soud I. stupně tento svůj závěr podrobně, přesvědčivě a vyčerpávajícím způsobem odůvodnil v bodech 37. a 38. odůvodnění napadeného rozsudku. Namítal-li odvolatel, že byl, na rozdíl od ostatních dětí v jeho postavení, nucen po určitou dobu platit měsíční částky za přístup k základnímu vzdělávání a byl proto oproti nim přímo znevýhodněn, přehlíží, že na tyto výdaje pobíral od státu příspěvek v dvojnásobné výši.
66. Důvodnou odvolací soud, shodně se soudem I. stupně, neshledal ani žalobu na náhrady škody, neboť plnění, které matka žalobce poskytla na základě soukromoprávní smlouvy, již uzavřela na základě svého svobodného a dobrovolného rozhodnutí s třetí osobou odlišnou od žalované, této třetí osobě, se žalovanou nikterak nesoúviselo, žalované nevznikla žádná, natož sankční, povinnost toto plnění žalobci saturovat. Žalovaná ani neporušila žádnou právní povinnost, v důsledku níž by jí vznikla vůči žalobci jakákoliv odpovědnost za škodu. Soud I. stupně proto postupoval správně, když žalobu zamítl i ve věcném výroku IV.
67. Soudu I. stupně je po procesní stránce třeba vytknout pouze to, že ze tří změn žaloby připustil pouze (v pořadí druhou) změnu učiněnou podáním ze dne 17. 5. 2017. Jedná se ovšem o vadu řízení, která podle přesvědčení odvolacího soudu nemůže mít na věcnou správnost napadeného rozsudku žádný vliv.
68. Odvolací soud z výše uvedených důvodů napadený rozsudek ve věcných výrocích I., II., III. a IV. podle ust. § 219 o.s.ř. potvrdil.
69. Pokud jde o závislý nákladový výrok V. rozsudku soudu I. stupně (který přezkoumává z úřední povinnosti), odvolací soud nesouhlasí s úvahou soudu I. stupně, že jsou splněny podmínky pro aplikaci ust. § 150 o.s.ř. pro nepřiznání náhrady nákladů řízení procesně úspěšné žalované, která by tak byla nucena veškeré náklady, které již na svoji obranu proti nedůvodné žalobě vynaložila, nést ze svých prostředků.
70. Podle ust. § 150 o.s.ř. jsou-li tu důvody hodné zvláštního zřetele, nemusí soud výjimečně náhradu nákladů řízení zcela nebo zčásti přiznat.
71. Posledně citované zákonné ustanovení umožňuje soudu, aby ve výjimečných případech z důvodu hodných zvláštního zřetele účastníku, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, tuto náhradu zcela nebo zčásti nepřiznal. Závěr soudu o tom, zda jde o výjimečný případ a zda tu jsou důvody hodné zvláštního zřetele, musí vycházet z posouzení všech okolností konkrétní věci.

Nejde přitom o libovůli soudu, ale o pečlivé posouzení všech rozhodných hledisek. Při zkoumání, zda tu jsou důvody hodné zvláštního zřetele, soud přihlíží nejen k majetkovým, sociálním, osobním a dalším poměrům všech účastníků řízení, ale významné jsou rovněž okolnosti, které vedly k soudnímu řízení, postoj účastníků v předsoudním stadiu i v průběhu řízení a další.

72. V přezkoumávaném případě odvolací soud žádné důvody zvláštního zřetele hodné, pro které by měla žalovaná nést náklady řízení, jež jí vznikly v průběhu léta trvajících nesmyslného sporu vyvolaného nedůvodnou, šikanozní žalobou, kterou podala matka žalobce bez jeho vědomí a v rozporu s jeho zájmy, aby si vyřídila své osobní účty se žalovanou, při vědomí toho, že zaštití-li se nezletilým, zdravotně postiženým dítětem, může žalovat cokoliv, aniž by byla nucena na nákladech řízení cokoliv zaplatit. Naopak v tomto konkrétním případě shledává odvolací soud rozhodnutí soudu I. stupně o nákladech řízení extrémně nespravedlivým. Není totiž žádným způsobem ospravedlnitelné, aby důsledky nemorálního jednání matky nezletilého žalobce, která zneužila své nezletilé postižené dítě jako „lidský štít“ k vyřizování si účtů se žalovanou a k pokusu o získání neodůvodněného ekonomického profitu, nesli zaměstnanci a žáci žalované a aby případně byli jiné zdravotně postižené děti vyloučeny ze vzdělávání v této škole proto, že žalovaná byla nucena vynaložit značné prostředky na svoji obranu v tomto sporu. Je tedy zřejmé, že žalované nelze její účelně vynaložené náklady řízení nepřiznat.
73. Na druhou stranu nezletilý žalobce podání žaloby neinicioval, o jejím podání ani neví, diskriminován se zjevně necítí ani necítil, neboť v žalované škole bez problémů dokončil povinnou školní docházku, smyslu tohoto sporu by zjevně ani neprozumněl. S podání žaloby nesouhlasil ani jeho druhý zákonný zástupce (otec), byla to pouze soukromá iniciativa matky žalobce sledující jen a pouze své osobní zájmy. Proto odvolací soud rozhodl, že za popsanych, zcela výjimečných, okolností, je na místě uložit povinnost hradit náklady řízení před soudy obou stupňů skutečně procesně neúspěšnému žalobci, kterým je matka žalobce, byť formálně zaštitěná svým nezletilým, zdravotně postiženým dítětem.
74. Žalované po právu podle ust. § 142 odst. 1 o.s.ř. náleží náhrada nákladů řízení před soudem I. stupně v celkové výši (po zaokrouhlení) 198 295 Kč sestávající z částek 158 780 Kč za odměnu advokáta za 17 úkonů právní služby po 9 340 Kč podle § 7 bodu 6. ve spojení s ust. § 12 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále jen „AT“) z celkové tarifní hodnoty 250 880 Kč (součtu tarifních hodnot všech tří žalob: žaloba na určení – 35 000 Kč podle ust. § 9 odst. 3 bod a/, písemná omluva s návrhem na náhradu nemajetkové újmy – 50 000 Kč podle ust. § 9 odst. 4 bod a) AT a náhrada škody - 165 880 Kč podle ust. § 8 odst. 1 AT) za převzetí zastoupení dne 23. 2. 2016, další porady s klientem ve dnech 27. 10. 2016, 6. 4. 2017, 22. 1. 2018 a 21. 6. 2018, písemná podání ve věci ze dnů 2. 11. 2016, 4. 5. 2017 a 24. 5. 2017, účast u jednání soudu ve dnech 10. 4. 2017, 23. 5. 2017, 7. 11. 2017 (přesahující 2 hodiny), 23. 1. 2018 (přesahující 2 hodiny), 10. 4. 2018 a 26. 6. 2018 a písemný závěrečný návrh ze dne 22. 6. 2018), 5 100 Kč za 17 režijních paušálů po 300 Kč podle ust. § 13 odst. 3 AT a 34 414,80 Kč za 21% DPH z těchto částek podle ust. § 137 odst. 3 o.s.ř.
1. Proto odvolací soud rozsudek soudu I. stupně podle ust. § 220 odst. 1 písm. a) o.s.ř. v napadeném nákladovém výroku V. změnil způsobem uvedeným ve výroku II. tohoto rozsudku.
2. O nákladech odvolacího řízení rozhodl odvolací soud podle ust. § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o.s.ř. a přiznal v něm úspěšné žalované jejich náhradu v celkové výši (po zaokrouhlení) 48 659 Kč sestávající z částek 37 360 Kč za odměnu advokáta za 4 úkony právní služby po 9 340 Kč podle § 7 bodu 6. ve spojení s ust. § 12 odst. 3 AT za další porady s klientem ve dnech 9. 10. 2018 a 10. 6. 2019, vyjádření k odvolání ze dne 11. 10. 2018 a účast u jednání odvolacího soudu dne 12. 6. 2019, 1 200 Kč za 4 režijní paušály po 300 Kč podle ust. § 13 odst. 3 AT, 800 Kč za 8 půlhodin ztráty času podle ust. § 14 odst. 3 AT, cestovné ze sídla advokáta v [redacted] k soudu do Prahy a zpět ve výši 854 Kč a 8 444,94 Kč za 21% DPH z těchto částek podle ust. § 137 odst. 3

3. Vzhledem k výši nákladů řízení před soudy obou stupňů určil odvolací soud k jejich zaplacení lhůtu podstatně delší, než je lhůta uvedená v ust. § 160 odst. 1 o.s.ř.
4. Zákonná zástupkyně žalobce je povinna náklady řízení před soudy obou stupňů zaplatit k rukám právního zástupce žalované (§ 149 odst. 1 o.s.ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je dovolání přípustné za předpokladu, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak; přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud. Dovolání lze podat do 2 měsíců ode dne doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím soudu, který rozhodoval v prvním stupni.

Praha 12. června 2019

JUDr. Hana L o j k á s k o v á, v.r.
předsedkyně senátu